

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 204-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 19. szám

Május hó 7

Válság szekereén.

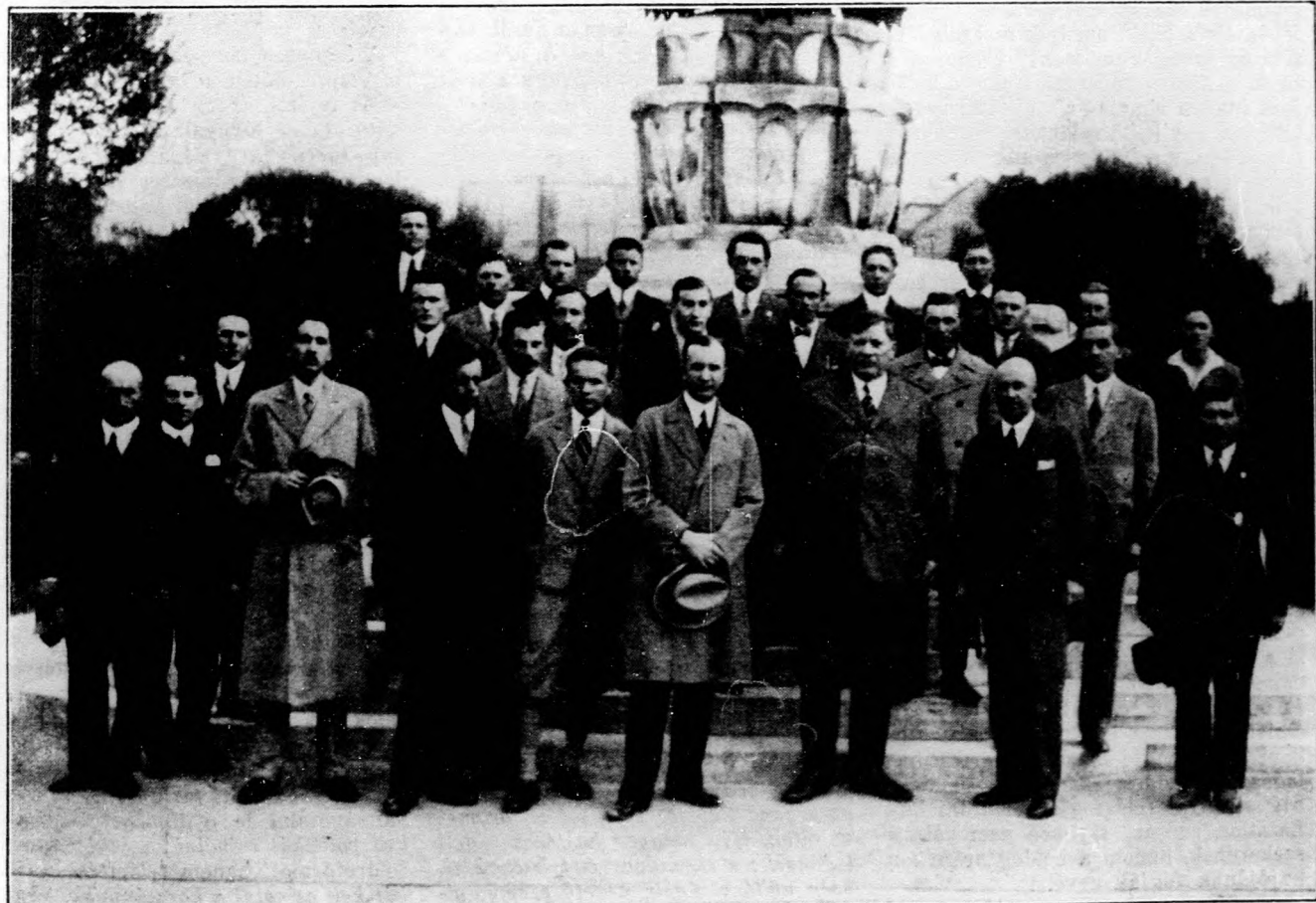
Mint valami lovak nélküli, lejtőre szabadult, fékevesztett szekér, úgy rohan, vágat feltartóztathatatlanul végzetes mélységek felé a világ gazdasági élete. Mindannyian érezzük, hogy valami nincsen rendjén, városban és falun egyaránt szorongató érzések szállanak meg kis- és nagyzádat, szegényt és gazdagot. A legszélesebb tömegek nem látják az okokat és nem sejtik a következményeket, csak érzik, hogy valami nincsen rendjén. Tudósok bölcs feje együtt hajlik nemzetükért aggódó politikusokkal, lángoló lelkű papokkal és pénzüket féltő gyakorlati gazdákkal a

terhes kérdések fölét.

Beteg a világ, beteg a gazdasági élet. Meg kell keresni a vészthozó csirákat s meg kell találni kiirtásuk módját. Elméletek születtek már a multban és elméletek támadnak manapság is, valamennyi hiszi, hogy neki sikerülni fog a beteg világ bajait orvosolni. A kitünő elmék, gondolkozó fők sora azonban — ezt igazolja a tapasztalat — egyre csak téved, tévelyeg a saját maga építette utvesztők tömkelegében.

Beteg a világ, mondja az egyik, mert tulsok már az ember, nem férhetnek meg többé a föld széles hátán.

Háboru kell, hogy az elpusztulók vére árán a megmaradók valamivel jobb sorba juthassanak. A másik szerint meg mindennek, ami rossz, ami baj, a termelés tulságos fejlődése, hatalmas aránya az oka. Azért szenved a világ, mert a termelvények sokasága letöri az árakat s nem lehet eleget nyerni rajtuk. Saját zsirjában fog megfulladni az emberiség, mondják. Borzasztó tévedés, kiált fel a harmadik. Mindennek az oka a termelés és fogyasztás szervezetlensége. Hiszen vannak területek, ahová még ma sem jutott el a modern civilizáció áldásainak leghalványabb sugara sem.

A „Faluszövetség” csereakciójával Németországba induló gazdái fjak.

Az első sorban jobbról a második: Tölgyes István dr., igazgató, az akció vezetője; a harmadik: Csizmadia András országgyűlési képviselő.

Vannak a világ leggazdagabb városaiban is ezrek és ezrek, akiknek nem jut egy falat kenyér és vannak falvak, ahol a kenyérmag termelői is éhségről panaszkodnak. A háború és az igazságtalan békeparancs az oka, mondják megint mások. Dehogy is az, hirdetik a győzők, hanem az, hogy a legyőzöttek örökké lázitanak a béke „igazságai” ellen és izgatják a kedélyeket, no meg leromlott pénzük könyörtelen versenyt támasztott a háború után. Minden baj kutforrása az arany egyhelyre áramlása, az egészségtelen tökeelosztás. Dehogy is ez, inkább a töke visszahúzódása a termeléstől a páncélpincék mélyére. Ez a kapitalizmus csődje, hirdetik a szocialisták. Ha-ha-ha, a liberális felfogás bukott meg, nevetnek a konzervatívok, hisz megjósoltuk előre! Hát így fest a demokrácia diadala!

Igy keresik sorra az okot, keresik a földben, az aranyban, a termelvényekben, a termelés rendjében, az ember szaporodásában, egymásban, gazdag a szegényben, szegény a gazdagban és így tovább a végtelenségig, csak egyben nem keresik, az ember lelkében: önmagában. Nem veszik észre, csak kevesen, hogy a legfőbb bűnös maga az emberi lélek. A szeretet nélküli, a kapzsi, a bosszuvágyó, a kegyetlen, a tudás gyümölcseivel visszaélő, hüségét és felelősséget a másik ember társ iránt nem ismerő, az önző, a lelkiismeret szavát előlő, rideg emberi lélek. Ez a lélek, amelyik megfélemedezett az evangélium szent üzeneteiről és a legfőbb parancsolatokról, amelyek ingyen akarja a munkás verjékét, amelyik bért követel serénykedés nélkül, amelyik nem szereti Istent és nem szereti embertársát és amelyik nem tudja már szeretni édes önmagát sem, ez az emberi lélek az igazi nagybeteg. S ez az emberi lélek vitte végzetes mélységek felé az emberiséget s ez ültette fel gazdasági, politikai, művelődési rendszereivel együtt magát az embert is a szakadék felé rohanó válság szekereire s löki, ragadja a pusztulás felé.

Megállást pedig nem parancsolhat semmi, sem a leszerelési, sem a világgazdasági konferenciák bódító szóáradata. A lovatlan válságsekerére nem lehet zablát vetni, a féknélküli kerekeket nem lehet csikorogva megállítani... Egyetlen egy dolog segíthet csupán: az emberiség felélesztése, lelkének önmagára találása, a lelkiismeret szavának diadala, a krisztusi szent szeretet egyént és nemzeteket csodálatos új életre elhívó hatalmas ereje. A válság szekere akkor majd megáll s újra a haladás, a fejlődés, az emberi boldogság virányai felé fogja fordítani láthatatlan rudját s többé nem válság szekereinek, hanem a boldog aranykor hajójának fogják nevezni.

Végh Jenő.

Hősök napja . . .

Egy nap az övök az esztendőből. A leigázott, de balsorsában meg nem nyugvó nemzet adta nekik. Mint ahogy a keresztények áldoznak egy napot Mindszentek ünnepén az egyház vértanúi és névtelen hősei tiszteletére, amelyet halottak napja előtt, késő ősszel tartanak, hogy a földi elmulást jelképezzék. A nemzet hőseinek napját májusra jelölte az ezer évesnél ősbibb turáni őstön, amely rendületlenül hisz a magyar faj életrelvélőségében, ha a közöny legfagyasztóbb tele szakadt is rá, s a szünni nem akaró gyűlölet még a tavasz elorzását is megkísérli. Igen. De azt mégsem lehet, mert ott a május és az az élet, a tisztaság, az öröm, a madárdal, a rügy, a virág, a szín és az illat, s azokban leigázhatatlanul és visszatarthatatlanul mutatkozik az Isten keze s a természet ereje. És május első felében a hősök napja, akik életüket és vérüket áldozták a magyar földért, hogy erőt és hitet adjanak neki az eljövendő szenvedések és megpróbáltatások minden küzdelmére . . . És adnak is! Hiszünk benne szentséges szent hittel, hogy adnak! Mert kiomló vérük a magyar élnivágyás örök sejtjeit harmatozta a magyar földre, szétfreccsent agyuk a magyar akarat megújuló magvát vetette el s porladó karjaik a munka őseréjének tudatát sugározzák a rögök közül. Nem a halál jelképe az ő elmulásuk, hanem a nemzet örök életé. S ha a hősök emlékéit ünnepeljük, amikor a névtelen katonát, a hősök szobrát, vagy a saját szeretteinket keressük fel a temetőben, e szent napon a május szépségét és új életet fogantó őseréjét szemléljük, amelyek a földből törnek elő, hogy az ő áldozatuk erejét társják élénk . . . Amelyben lelkünknek megújulnia, szivünknek felfrissülnie, akaratunknak megedzőnie s karunknak acélosodnia kell, hogy méltók maradjunk hozzájuk . . . Az élethez, a küzdő magyar élethez, amelyet az ő elmulásuk úgy jelképez, mint a virág és madárdal a májust . . .

Májusfa . . .

Hej, legények! Szép magyar élet ifju hajtásai, akiből a megmerevedett ágakon az új lomb fakad, ti pedig a Nap korongja felé nézettek, ahonnan a fény és sugár tör lefelé és hozza a színt és illatot a rügybe, a virágba, az új levélbe. A színt és illatot. Az életet és örömet. A fejlődést és nem a megállást, ami halál. A fiatal hajtás nem az elmulásra gondol, ha évezredes fa törzséből szökkenik is elő, s a virág az életnek kacag, mert az a rendeltetése. Ti a május örömei vagytok, ifju magyar hajtások, deli legények; s a magyar élet kacagásai, szép nyíló virágok, nevető szemü, pironkodó hajadonok. Tiétek a május

egészen, a magyar május, mert magatok vagytok az. Örüljétek neki s ujjongtak rajta . . . Legény a lány-nak, lány a legénynek élet és öröm legyen. Mint ahogy a májusfa is az, ami pedig csak jelkép, mert gyökere nincsen. De ki gondol arra? Sem a sóvárgó szemü szerelmes legény, aki éjjel odaállítja, sem a dobogó szívü leány, aki hajnalban megpillantja. Minél inkább jelkép, annál jobban az életet ábrázolja, aminek el kell következnie, mint a legény és a leány örök találkozásának a boldogság szeretetében. Mert azt kell szeretni, ha bármily kevés is. És azt kell keresni, ha elrejtőzik előlünk. Ami nyilván nem igaz, mert bennünk van mindig, csak nem találjuk. Mert érést keresünk, amikor még csak virágzás van . . . A kaján gyümölcsöt kémelek a májusfán és gyökerét kutatja. A legény szerelmével és hódotával veszi körül, a leány pedig álmai megvalósulását szemléli benne. S nekik van igazuk . . . A fiataloknak. A májusnak. Az örömeinek. Az életnek. A májusfának, amely a boldogok szemében az őserdő minden szépségénél több . . .

M. J.

BELPOLITIKA

A költségvetés bizottsági tárgyalásai

A képviselőház pénzügyi bizottsága az elmúlt héten tovább tárgyalta és be is fejezte az 1933—34. évi állami költségvetés tárgyalását. Az igazságügyi tárca tárgyalásánál Lázár Andor igazságügyminiszter bejelentette, hogy az OFB-alapból tagosítási célokra 300.000 pengő rendelkezésre áll. Ezzel már komoly tagosítási munkálat kezdhető meg. Schandl Károly dr. a községi jegyzői kar magánmunkálatainak fenntartása mellett foglalt állást.

A kereskedelmi tárca tárgyalásánál Fabinyi Tihámér kereskedelmi miniszter utalt arra, hogy az új uttörvény tervezete már elkészült. A jövőben a mostani hatféle ut helyett csak kettő lesz: állami ut és a többi egyfajtájú. A bekötő utakat igen nagyjelentőségűnek tartja. A kisipar és háziipar kérdésével behatóan foglalkozik. Elkészült az új idegenforgalmi törvény tervezete is.

A miniszterelnöki tárca költségvetésénél Gömbös Gyula miniszterelnök azt hangsúlyozta, hogy a töke és munka közötti harcban a méltányos kiegyensúlyozottság elvét kell az államnak szem előtt tartania. Nem a kiváltságosak, de a tömegek számára kell politikát csinálni. A jövőben nem földreformot, hanem telepítési politikát kell csinálni a kormánynak. Végül rámutatott arra, hogy Magyarország

Reviziót!

Benes cseh külügyminiszter legutóbb ismét a revízió kérdésével foglalkozott. Fejtegetéseiben megállapította, hogy a határok megváltoztatása kizárólag az érdekelt államok közötti közvetlen megállapodás útján, esetleg a népszövetségi egyezmény 19. cikkének keretében lenne lehetséges. Ha valahol lehetséges lenne valamely kiigazítás, az csak teljesen nyugodt légkörben és hosszú, nyugodt együttműködés után és teljesen egyenértékű ellenszolgáltatások mellett történhetik csupán meg.

Szent-Ivány József, a prágai parlament magyar nemzetipárti képviselője, megállapította Benes beszédével kapcsolatban, hogy Benes felhagyott a revízió kérdésének semmibe vevésével és minthogy megakadályozni a folyamatot nem tudja, tehát beleilleszkedik. — Én már látom Benest — mondotta Szent-Ivány — a nemzetközi szervezetek előtt, amikor aláírja a békeszerződések revíziójára vonatkozó megállapodást. A csehszlovákiai magyar nemzetipárt nem hajlandó elhomályosítani a magyarságnak az igazságért való küzdelmét és nem hajlandó a nemzet nagy érdekei fölé helyezni semmiféle pillanatnyi előnyt és semmi jogáról lemondani nem fog.

Az angol sajtó fokozott figyelemmel fordul a békerevízió felé. Mac Donald angol miniszterelnök római útja és Mussolini nyilatkozata óta kiűnt, hogy a revízió ügyének elintézését sürgősen szükségesnek tekintik és a legkülönbözőbb oldalakon követelik a békeszerződések módosítását a Népszövetség útján. A revízió kérdésében a legnagyobb nehézségek a

népszövetségi alapokmány 19. szakaszának fogyatékosságával vannak kapcsolatban. A legelőkelőbb jogászok és politikusok foglalkoznak világszerte, de különösen Angliában, az alapokmány e szakaszának szükséges és lehető módosításával, amelytől Európa békéje függ.

Romániában a revízióellenes mozgalom hívei az egyre nagyobb méreteket öltő revíziós mozgalommal szemben nagy tüntető gyűlésekre készülnek. Fildermann, a romániai zsidók elnöke, bejelentette csatlakozását a revízióellenes mozgalomhoz a romániai zsidóság nevében.

VILÁGKRÓNIKA

Vámfegyverszünet.

A Népszövetség által a világ gazdasági értekezlet megszervezésére alakított bizottság elhatározta, hogy az értekezletet június 12-re Londonba hívja össze. Sir John Simon angol külügyminiszter bejelentette, hogy az angol király személyesen fogja megnyitni az értekezletet. Norman Davis, az Egyesült Államok képviselője, közölte a szervező bizottsággal, hogy az értekezlet megnyitása alkalmával az Egyesült Államok küldöttsége vámfegyverszünetet szándékozik javasolni. Ennek a javaslatnak az volna a célja, hogy legalább az értekezlet tartama alatt ne vezessenek be az államok új vámtarifa-rendszabályokat, deviza-korlátozásokat, kontingens-rendszert és behozatali tilalmat. A gazdasági fegyverszünet tartamát az értekezlet szabná meg.

A leszerelési értekezlet tanácskozásai

A Genfben ülésező leszerelési értekezlet főbizottságában heves összecsapásra került sor Franciaország és Németország között, a „biztonság” kérdésében. A franciák szemrehányásokkal illették a németeket állítólagos fegyverkezésükért, a német kiküldött viszont azt bizonyította, hogy a legyőzött államok immár tizennégy éve valóban leszereltek, az antant-államok pedig ezzel szemben nem teljesítették vállalt leszerelési kötelezettségüket. A bizottság végül is a német védőrendőrség ügyében 12 szavazattal 3 ellenében a német védőrendőrség készültetését katonai célokra alkalmazhatónak minősítette. A bizottság tárgyalásai alkalmával az angol leszerelési tervhez többek között Magyarország is módosító javaslatot nyújtott be, melyben hazánk haderejének megállapításánál figyelembe veendőnek tartja a szomszéd államok felfegyverkezett-ségét.

helyzete általában minden vonatkozásban javult és ez a javulás igen szoros összefüggésben áll a kormány céltudatos, mérsékelt politikájával.

A külügyi tárca tárgyalásánál Kánya Kálmán külügyminiszter kijelentette, hogy a magyar kormány továbbra is ragaszkodik fog a szabadkéz politikájához, mert csak ilyen politika alapján tarthatunk fenn barátságot, vagy legalább is korrekt viszonyt minden állammal.

A felsőház megszavazta a rokkant-törvényt

A felsőház április hó 28-án tárgyalta a hadirokkantokról szóló törvényjavaslatot. A vita befejezése után Gömbös Gyula miniszterelnök válaszolt az elhangzott kijelentésekre. Hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslatban a hangsúly a kedvezmények juttatásában van. A mai viszonyoknak a javaslat megfelel. A vitéségi érempódiájuk kiutalásáról nem lehet szó a mai helyzetben, mert ez évente 7 és fél millió pengőbe kerülne. Ma már hadinyereségről, illetőleg ez után szedendő adóról beszélni nem lehet. Végül a miniszterelnök azt hangsúlyozta, hogy a hadikölcsonok beváltása is kötelessége a rendezett körülmények között élő államnak.

A felsőház általánosságban és részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot.

Imrédy pénzügyminiszter Genfben

Imrédy Béla pénzügyminiszter Genfben érkezett, ahol a Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottsága a magyar pénzügyi és gazdasági helyzetet tárgyalja. A tárgyalás a pénzügyminiszter előadásával kezdődött, majd részletes vita fejlődött ki, melynek során a bizottság nagy érdeklődést tanúsított Magyarország kérdéseiről.

A 65 éves Rothermere lord üdvözlése

Rothermere lord 65. születésnapjára a Magyar Revíziós Liga elnöksége nevében Herczeg Ferenc országos elnök a következő üdvözlő táviratot intézte a lordhoz:

„Lordságod ígéje: „Magyarország helye a nap alatt” az egész világ közvéleményében megértésre talált és történelmi jelentőségű cselekedete következtében a revízió biztosan halad a megvalósulás felé. A revíziós mozgalomnak ezekben a döntő jelentőségű napjaiban az egész magyar nemzetnek a szeretete és hálája Lordságod felé száll. A Magyar Revíziós Ligába tömörült magyar nép milliói arra kéri az isteni gondviselést, áldja meg Lordságodat erővel, egészséggel, hogy nagyszerű munkájával győzelemre vezethesse az igazság ügyét.”

Cigányok köszöntik május elsejét.

Roosevelt eredményei

Roosevelt amerikai elnök tárgyalásai befejeződtek. MacDonaldd angol miniszterelnök és Herriot volt francia miniszterelnök elhagyta Amerikát és utban vannak hazafelé. A washingtoni tanácskozások eredményét hivatalos körökben a következőkben foglalják össze: 1. Roosevelt előkészítette a háborús adósságok kérdésének barátságos rendezését, 2. biztosította — legalább is elvben — Franciaország és Anglia támogatását a vámsorompó és a nemzetközi kereskedelmet gátló egyéb akadályok mérséklése tárgyában, 3. elosztotta azokat az aggodalmakat, amelyeket Angliában és Franciaországban a dollár aranyalapjának elajtása idézett elő, 4. Amerika hajlandó a béke fenntartása érdekében újabb kötelezettségeket vállalni és befolyását latba vetni, mert az a cél vezet, hogy olyan légkör alakuljon ki, amely lehetővé teszi a fegyverkezés valóságos csökkentését, 5. végül az elnök rávette látogatóit arra, hogy a világgazdasági értekezlet sikerének biztosítása érdekében ne módosítsák a vámtételeket az értekezlet egybegyűlése előtt.

A német május elseje

Hitler kormánya, tudvalegileg, május elsejét *nemzeti munkáünnepé* nyilvánította. Május elsejét a német birodalom összes városaiban nagy ünnepséggel ünnepelték meg. Valamennyi ünnepség közül kiemelkedik azonban a berlini, ahol végláthatatlan tömegben milliónyi ember gyülekezett össze a tempelhofi repülőtéren. A nemzeti munka ünnepét hivatalosan este nyolc órakor nyitották meg. Több beszéd elhangzása után Hitler birodalmi kancellár állott fel a szónokokra és hatalmas beszédben vázolta az elmúlt hetven év májusi ünnepségeit és a mostani ünnepségek közötti különbséget. A régi május elseje a gyűlölet és a testvérharc napja volt. A tavasz legszebb napja nem lehet a pusztítás és a harc jelképe, hanem csak a feltámadás és az építőmunka. A kormány be fogja vezetni az általános munkaszolgálati kötelezettséget, amivel elsősorban az a célja, hogy becsületet teremtsen az emberi kéz munkájának. *Egyszer életében dolgozzék mindenki két puszta kezével, hogy azután ne nézhesse le azt, aki két kezemunkájával keresi kenyerét. Mindenki egyforma és senki sem lehet több a másíknál.* A gazdasági élet irányításának megszervezése terén a kormány abból indul ki, hogy mindent a gazdasági élet gyökerénél, a földművesnél kell kezdeni. A földművestől a munkához visz az út, onnan pedig a tanult osztályhoz. Ha egészséges a mezőgazdaság, akkor adva van az egész gazdasági élet meggyógyításának előfeltétele.

15 millió pengő alaptőkével alakul meg a bankok ingatlanvásárló központja

A bankok részéről — mint már jelentettük — az a terv merült fel, hogy valamilyen szervezett létesítendő azzal a feladattal, hogy *felvásárolja a bankok kezén lévő birtokokat, továbbá az árverés, vagy kényszereladás alá került és bankkölesönnel terhelt ingatlanokat is*, ha szükséges és tegye likviddá a bankoknak a követeléseit. A terv már elkészült és lényeges elgondolásai a következők:

A bankok az állam segítségével megalakítják az *Ingatlan Vásárló Országos Központot körülbelül 15 millió pengő alaptőkével.* Ez az új intézet átveszi a bankok tulajdonában lévő a kényszerítéssel származó ingatlanokat és résztvesz minden ilyen bankérdekeltségű birtok kényszereladason. *Nem árverez az intézet*, ha a tartozások nem érik el az ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének 15-szörösét, vagy, ha csak zálogleveles tartozás terheli a birtokot. *Árverez az intézet* az ingatlan kataszteri tiszta jövedelme negyvenszereséig és ezen túl is, ha az érdekeltektől pénzünetet kívánja s felelősséget vállal az előtte álló tartozások kamataiért s igazolja, hogy a zálogleveles tartozás ügyében megállapodott az érdekeltektől intézettel. Korlátozódik az intézeti árverési jog úgy, hogy amennyiben a birtok ka-

taszteri jövedelme holdanként öt pengő alatt marad, akkor egy holdért csak kétszáz pengőt ígérhet, ha pedig 15 pengőnél több, akkor hatszáz pengőnél többet nem ígérhet.

Ha az intézet megveszi a birtokot, a terhek rajta maradnak és ezeknek a mobilizálása (mozgósítása) úgy történik, hogy az intézet váltókat ad az érdekeltektől bankoknak, amelyek tovább kerülnek a jegybankhoz és a Pénzüneti Központhoz. Az így átvett ingatlanokat bérlet útján hasznosítják és a bérösszeg tiz százalékát veszteségi tartalékként kezelik. *Az értékesítés elsősorban a birtok volt tulajdonosa, vagy hozzátartozói részére biztosított elővásárlás útján történik.* Eladási ár minimum a birtok kataszteri tiszta jövedelmének ötvenszerese lehet. Öt év után az intézet teljesen szabad kezét nyer az értékesítésre, vagyis nem kell, hogy tekintettel legyen a régi tulajdonosokra. Természetesen, ekkor is az értékesítés a birtokpolitikai szempontok számbavételével történik.

Ez a részletes terv most kerül tárgyalás alá s ha megkapja hozzá az illetékes tényezők hozzájárulását, akkor a legrovidebb időn belül megalakul az új szervezet, melynek tagjai a bankok lesznek.

Albrecht királyi herceg telepítési terve

A Magyar Gazdaszövetség — mint jelentettük — nagyszabású telepítési előadássorozatot rendez, melynek az a feladata, hogy tisztázza a telepítés körül felmerülő eszméket és elgondolásokat, ennek alapján pedig olyan anyaggyűjteményt bocsásson a kormány elé, ami előnyösen volna használható a telepítési tervek megvalósítása körül.

A Gazdaszövetség telepítési ankétének diszelnöke Albrecht királyi herceg, aki az ankét megnyitása előtt április hó 30-án délelőtt, a Tudományos Akadémián nagy előadás keretében ismertette a saját telepítési terveit zsumfolt hallgatóság előtt. A kormány részéről Hóman Bálint és Lázár Andor miniszterek hallgatták végig az előadást.

Albrecht királyi herceg előjáróban rámutatott arra, hogy azért foglalkozik a telepítés kérdésével, mert mint a felsőház tagja, azt hiszi, nemcsak jogokat szerzett, hanem kötelezettséget is vállalt, hogy foglalkozni fog a megoldásra váró nagy gazdasági problémákkal. A telepítést, mint tudományos és gazdasági kérdést kezeli és nem mint politikumot.

— A telepítés legfőbb problémája

természetesen — mondotta — a *pénzügyi megoldás* kérdése. A mai helyzetben a telepítést pénzügyileg lebonyolítani nehezebb, mint nyugodt időben. Meggyőződése az, hogy a telepítés folytán, amelynek során olyan földek kerülnének a *produkción folyamatába*, amelyekbe eddig nem fektettek be pénzt, energiát, nagy értékek termelődnek ki a telepítés folytán, forgalom és fogyasztás adódnék, amelyek közvetett hatását megérezné a termelés minden ágazata.

A királyi herceg azután részletesen ismertette telepítési tervét. Szólt a telepítési formákról, különösen behatóan foglalkozott a tanyarendszerrel és a városzéleli telepítéssel, amellyel az ipari munkásságot, az intelligencia egy részét, a nyugdíjasokat lehetne termelési alkalomhoz juttatni. Beszélt a telepítés üzemi problémáiról és javaslatot tett arra vonatkozóan, hogy milyen módon használják fel a telepítést és hogyan történjék a föld megvásárlása.

Különösen nagy súlyt vet a telepek felszerelésére és berendezésére. Részletes költségvetést dolgozott ki a királyi herceg egy 25, 15, 8 és 3 holdas telepről, végül pedig rámutatott

a kérdés pénzügyi megoldására. 3000 telep létesítéséből indult, akár faluszerű, akár tanfalu, akár csatlakozó telepítés útján. Körülbelül 12—15.000 embert lehetne itt elhelyezni és 45.000 hold területre volna szükség. Ezt a területet a közületektől szereznék, részben az adóhátralék fejében adott földekből és az eladósodott birtokok át-

vételéből. A föld megszerzéséhez haldanként 400 pengőre, tehát összesen 18 millió pengőre volna szükség. Instruációra telepenként 3000 pengőt vesz fel, ez összesen 9 millió pengőt tesz ki, tehát a 3000 telep összköltsége 27 millió pengő.

A transzferalapról 5 milliót fordítana a királyi herceg erre a célra és

pedig azt az összeget, amely a gyufakölcsön annuitására esik, 4 millió pengőt pedig esetleg jelzálogilag biztosított, állami garanciával ellátott kötvények ellenében a bankok bocsátának rendelkezésre. A további 18 millió pengőt egyelőre bérlet formájában akarják a telepesek rendelkezésére bocsátani.

A magyar csereifjak május 3-án elutaztak Németországba

A Faluszövetség szép ünnepség keretében bucsuztatta el az ifjakat

A Faluszövetség ismeretes gazdafjusági csereakciójának első ünnepi aktusa május hó 2-án, délután 6 óra körül zajlott le a Szövetség székházának dísztermében. Ez alkalommal bucsuztatták ugyanis ünnepélyes keretek között azoknak a gazdafjoknak csoportját, amely Németországba indult, hogy mezőgazdasági szakismereteit gyarapítsa, látókorét szélesítse és azután szívből-lelékben megerősödjön, térjen vissza otthonába. Az ünnepélyes bucsuztatón megjelent: Schandl Károly ny. államtitkár, a Szövetség elnök-helyettese, Paikert Alajos ny. államtitkár; a földművelésügyi miniszter képviseletében Suhajda Tibor gazdasági tanár, az OMGE részéről Rege Károly dr., az alsó- és felsődnántuli mezőgazdasági kamarák részéről Körnendy Elemér, a Hangya képviseletében Barabás Gábor dr. cégvezető, az OKH részéről Wanke Gusztáv cégvezető és Borsody Gyula igazgatósági tag, a Gazdaszövetség részéről Malcomés Gyula báró, továbbá Csizmadia András, Erődi-Harrach Tihamér, Kalmán István, Szabóky Jenő és Temesváry Imre országgyűlési képviselők, végül a Faluszövetség részéről Szabó Sándor ny. főispán, alelnök és Tölgyes István dr. igazgató, a csereakció szervezője.

Schandl Károly dr. elnökhelyettes megnyitászavaiban rámutatott arra, hogy a magyar gazdafjnak németországi útja a magyar és német mezőgazdaság egybekapcsolódását jelenti azokban a súlyos napokban, amikor a magyar és német mezőgazdaság sorsküzdelmét vívja. A Faluszövetség és különösen Tölgyes István dr. igazgató a tizesztendő csereakciós mozgalommal rendkívül értékes összeköttetéseket teremtett Németországban. Az a félezer magyar cserefiú és az a másik félezer német cserefiú, akik odakünn és nálunk jártak, egyaránt becsületet, tiszteletet és rokonszenvet szereztek egyrészt a magyar, másrészt a német nemzet iránt. Most, amikor néhány évi szünet után, a Faluszövetség ismét feljuttja a régi kapcsolatokat és új rajt bocsát ki a német földre, azért teszi,

hogy a magyar gazdafjnak tudásban, lélekben és munkabírásban gyarapodva térjenek vissza félév múlva otthonukba. A mi magyar ifjaink Németországban azt fogják tapasztalni, hogy a mezőgazdaság válságos helyzete és végelethatalatlan küzdelem az egész világon uralkodik, de látni fogják azt is, hogy a német gazda távolról sem esik kétségbe, hanem hatalmas erőfeszítéseket tesz a válság enyhítésére és leküzdésére. A német mezőgazdaság világszerte a legelső között foglal helyet. A magyar ifjak odakünn a mezőgazdaság nagyszerű fejlettségét kívül meg fogják ismerni a szövetkezeti gondolat rendkívül nagy erejét. A német nép egyesül, szövetkezik, együttérez és e révén vívja ki magának az előnyöket. De a magyar ifjak odakünn meg fogják látni a nemzeti érzés ujjászületését is. Mert bizonyos, hogy ott most a nemzeti gondolat, a vallásérköles és a hit üli diadalát. Az a nemzeti gondolat győzött ott, amelynek bennünk, magyarokban is legerősebben kell élnie és mindnyájunk szívéhez legköze-

lebb áll. Végül arra kérte a távozó ifjakat, hogy ott, az idegenben egyetlen egy pillanatra se feledkezzenek meg hazánkról, hitünkről és az itthon hagyott hozzátartozóinkról. Majd üdvözölte a földművelésügyi miniszter képviseletében megjelent Suhajda Tibor gazdasági tanácsost és köszönetét tolmácsolta a földművelési miniszter urnak azért az értékes támogatásáért, amelyben az akciót részé-

Schandl Károly dr. lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után Csizmadia András országgyűlési képviselő, akinek egy fia a csereifjak között van, mondott néhány közvetlen és meleg bucsuzót a távozó fiatalokhoz. Felhívta a figyelmüket arra, hogy feltétlen engedelmességgel viseltesenek cserezülőikkel szemben; ne felejtsek el azt sem, hogy az itthonmaradt szülők és hozzátartozók szívből jövő könnyeket hullatnak a távozók után, de a szomorúságot és az anyagi áldozatokat annak a reményében váltalták, hogy fiaik értékes tapasztalattal és kincsekkel megrakodva tér-

A magyar-osztrák válogatott labdarugó mérkőzés egyetlen magyar gólja. A Budapesten, április hó 30-án lezajlott mérkőzés 1:1 arányú eredménytelennel végződött.

nek vissza és itthon tanítómesterei lehetnek azoknak, akik most még nem juthattak ki Németországba.

Szabó Sándor dr., a Faluszövetség alelnöke, gyakorlati utbaigazításokkal látta el az ifjakat. Figyelmükbe ajánlotta, hogy éles szemmel vizsgálják a német gazdák életét befolyásoló körülményeket. Mindazt, amit a gazdaságban a termelési és értékesítési rend körül megfigyelni alkalmuk lesz, jól vessék emlékezetükbe. Ami pedig magaviseletüket illeti, legyenek türelmesek, okosak és alkalmazkodók. Ha pedig a honvagy kinozza őket, jusson eszükbe, hogy a Faluszövetség és főként Tölgyes István dr., a csereapa gondos szeretete kíséri őket. Azt akarjuk, hogy tapasztalt férfiúvá lett fiatalembereket lássunk, ha ősszel itt, a Szövetség székházában, közösen fogjuk a visszaérkezőket.

Suhajda Tibor, a földművelési miniszter képviselője, őszinte és meleg jókívánságait tolmácsolta és különösen két dologra hívta fel az ifjak figyelmét. Legelső sorban arra, hogy vigyázzanak magyar szívükre; tisztán, épen és erősen hozzák vissza. Másodsorban pedig: járjanak nyitott szemmel és minél több értékes gyakorlati tudást és tapasztalatot hozzanak hazá magukkal.

Schandl Károly dr. maga is arra intette az ifjakat, hogy az ifjak vigyék el idegenbe szeméiket, de a szívüket hagyják itthon.

Ezután Tölgyes István dr. hangsúlyozta, hogy az ifjak szívének a magyar hazáért kell dobogni és még álmaikban is arra kell gondolni, hogy sok-sok magyar szem kíséri őket utjukon. A külföldre induló magyar gazdái fjak a nemzet képviselői. A német nép rajtuk keresztül fogja bírálani a magyarságot. Éppen ezért fokozott jelentősége van az akciónak abból a szempontból is, hogy a rólunk alkotott tévhitet, amit ellenségeink terjesztettek rólunk a múltban és talán még itt-ott ma is felbukkan, eloszlassák. Ez az oka annak, hogy a csereifjakra fokozott kötelesség vár a magaviselet terén. Ne kedvetlenedjenek el az idegen szokások és idegen környezet körében, hanem alkalmazkodással, kötelességteljesítéssel és főként tanulással igyekezzenek a hat hónapot eltölteni. Ezen a kis csonka területen reánk rendkívül nagy kötelességek várnak. Ha azt akarjuk, hogy népünk boldoguljon és álmait megvalósítsa, akkor mindazt, amit Nyugaton látunk, a mi viszonyainkhoz sítva, meg kell itt is valósítani. Nekünk a Kelet tanítómestereinek kell lennünk a mezőgazdaság terén; el kell érniük, hogy innen vásárolják a legkitűnőbb vetőmagvakat, tőlünk importálják a legfejlettebb tenyészállatokat és hozzánk jöjjenek a keleti népek fiai mezőgazdasági tudást elsajá-

títani. Ezt a nagy célt van hivatva egy lépéssel megközelíteni a magyar ifjak németországi csereakciója, amikor a legfejlettebb mezőgazdasági államban fogják a magyar fiúk ellenni a mezőgazdasági kultúrának páratlan kincseit. A csereakciónak ez a legfőbb hivatása és jelentősége. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a most elinduló ifjak ugyanugy megbecsülést fognak szerezni a magyar névnek külföldön és családjainak, községüknek itthon, mint a volt csereifjak félezernyi serege.

Az ünnepélyes bucsuztató a csereapa lelkes éljenzéssel fogadott szavai után véget ért. A gazdái fjak Tölgyes István dr. igazgató vezetésével másnap, május hó 3-án, reggel 7 óra-kor indultak el a fővárosi Nyugati pályaudvarról Németország felé. Az ifjak elosztása után Tölgyes István dr. igazgató a német ifjakat hozza el Budapestre, ahol csereszülők átvesszik őket.

Óriási tűzvész pusztított Gösjá zala-megyei közsegen

Április hó 30-ról május hó elsejére virradó éjszaka borzalmas tűzvész pusztított Gösjá zalamegyei közsegen, amely óriási károkat okozott. A tűz Medgyesi Lajos házában kezdődött éjjel egy óra tájban. A nagy szélben percek alatt már öt ház és melléképület állott lángokban. Tíz község tűzoltósága birkózott a vésszel, azonban eredménytelenül, a tűz egyre terjedt tovább és tovább. Ekkor a zalaegerszegi tűzoltókat hívták segítségül, akiknek reggel hét órára sikerült megfékezniük a tüzet. Ekkorra azonban már 14 lakóház, 27 pajta, 12 istálló, 35 széna- és szalmakazal porráégett és rengeteg sertés és szárnyasállat pusztult el. A tűz oltása közben 15 ember megsérült. A sérültek közül Szabó János 83 éves földmivest, Fatér Gyula 35 éves napszámost és Medgyesi János 13 éves fiút súlyos égési sebekkel haldokolva szállították a mentők a zalaegerszegi kórházba.

A tüzet állítólag gyújtogatás okozta.

Pipás Pistát a tábla is halálra ítélte

Két napi tárgyalás után április hó 29-én hirdette ki ítéletét a szegedi ítéletábla a gyilkosság büntetével vádolt Pipás Pista és hat társa ügyében. A közönség nagy számban vonult fel az ítéletábla épülete elé, hogy az ítéletről hamarosan értesüljön. Az ítéletábla az egyes vádlottak javára bejelentett semmisségi panaszokat és fellebbezéseket visszautasította és a Börcsök István sérelmére elkövetett gyilkosság ügyében Börcsök Istvánné

büntetését, akit a törvényszék tizenöt-évi fegyházzal sújtott, életfogytig tartó fegyházra, Vecsernyés János büntetését, akit a törvényszék hatévi fegyházra ítélte, tízévi fegyházra emelte fel. A gyilkosság elkövetése időpontjában még fiatalkoru Börcsök Imre vádlott büntetését, akit a törvényszék kétévi fegyházra ítélte, ötévi fegyházra emelte fel. Az ítéletábla a többi vádlott ügyében helybenhagyta a törvényszék ítéletét rendelkezéseivel és indokolásával együtt. Helybenhagyta tehát Rieger Pálné (Pipás Pista) kötéláltali halálbüntetését, Dobák Antalné életfogytiglani, Horváth János tizenötévi és Csizsár József tizenötévi fegyházbüntetését. A vádlottak fellebbezést jelentettek be az ítélet ellen; Pipás Pista kegyelemért folyamodott.

Ricse és Sátoraljaujhely harca a járási székhelyért

A kormány a múlt év folyamán az országban több járást megszüntetett, illetve összevont. Zemplén vármegye-ben is megszűnt a sátoraljaujhelyi járás, még pedig olyképpen, hogy Sátoraljaujhelyen csupán szolgabírói ki-rendeltség maradt, amely a sáros-pataki járáshoz tartozik. Most a törvényhatósági bizottság legutóbbi ülésén Oláh István ügyvéd, a független kiscgazdapárt ottani elnöke, azt indítványozta, hogy csatolják a volt sátoraljaujhelyi járás közsegeit a bodrogközi járás közsegeihez, de egyben azt is kérték, hogy a bodrogközi járásnak ne Ricse legyen a járási székhelye, hanem Sátoraljaujhely.

Amennyiben ezt az indítványt elfogadnák, egy a falusi nép súlyos helyzetbe kerülne, mert kénytelen lenne beutazni állandóan a távolfekvő Sátoraljaujhelyre, a mostani közelfekvő járási székhely, Ricse helyett. A bodrogközi lakosságnak sem ideje, sem pénze nincs ahhoz, hogy a mai viszonyok mellett ügyes-bajos dolgainak elintézésére Sátoraljaujhelyre utazgasson.

A független kiscgazdapárt különös falupolitikájának az lett a következménye, hogy ifj. Mailáth József gróf dr., valamint Láng Boldizsár országgyűlési képviselők mozgalmat indítottak a kiscgazdapárt akciója ellen, hogy a törvényhatósági bizottságban elhangzott indítványt, amelyet rövidesen tárgyalni fognak, nehegy elfogadják. Megmozdult az egész járás, hogy védekezzenek az egyszázalékos kiscgazdapárt kiscgazdapolitikaellenes politikája ellen.

Mutasd meg

szomszédodnak is a

VASÁRNAP-ot!

Egy új Robinson Crusoe

Ritter dr., egy berlini orvos, két éve egy lakatlan szigeten él és nem akar visszatérni az emberek közé

Ki ne ismerné a legendáshírű skót matróz, *Robinson Crusoe* történetét. Gyermekkorunk kedves, kalandos olvasmányja volt *Defoe* Dániel gyönyörű regénye, amely a hajótörött Robinson viszontagságait írta meg.

Robinson nem saját jósántából került az elhagyott *Juan Fernandez* szigetre, hanem egy szál deszkán, a hullámok szeszélye vetette a sziget partjaira egy hajótörés után. Érzékeny gyermekszívünk sokszor megkönnyezte a bátor matróznak és bennszülött szolgájának, *Pénteknek*, a természet mostohaasága és a bennszülöttek ellenségeskedése ellen vívott szörnyű küzdelmeit, csodálattal adóztunk Robinson találékonyságának, amellyel lépésről-lépésre vitta ki az embertől elhagyott szigeten az életlehetőséget a maga számára és boldogan sóhajtottunk fel, mikor végre megjelent a szabadító hajó, amely a négyéves számkivetésből visszavitte a szerencsétlen Robinsont embertársai közé.

Ki hinné, hogy ezt az életet valaki megirigyelhetné...? Elképzeltük volna-e, hogy akad ember, aki a saját jósántából választja a Robinson küzdelmes, magányos sorsát egy elhagyott szigeten? Igaz, hogy a mai világban sokszor felsóhajt az ember és azt hiszi, szívesen költöznék egy lakatlan szigetre, távol az emberektől, távol minden civilizációtól, de távol a gondoktól is. De, ha arra kerülne a sor, alighanem valamennyien meggondolnánk a dolgot.

És mégis akadt a mai világban valaki, aki saját akaratából bucsut mondott az emberlakta világrészeknek és egy lakatlan szigetre száműzte magát. Ez az ember *Ritter* doktor, egy berlini orvos, aki két évvel ezelőtt felkerekedett és *Dore* nevű társnőjével együtt kiköltözött a *Galapagos* szigetcsoporthoz tartozó *Charles-szigetre* (Csendes Óceán), ahol távol az emberektől, távol minden kulturától, ketten Robinson életét élik. Hiába kötnek ki hajók időnként az elhagyott sziget partjain, az önkéntes száműzötteknek eszük ágában sincs, hogy visszatérjenek az emberi közösségbe. Igen jól érzik magukat ott a természet olén és nem érzik egy cseppet sem hiányát az európai kényelemnek és kulturának.

Igaz, hogy a helyzetük valamenynyivel jobb, mint ösüké és mintaképüké, Robinsoné, mert ők néhány szükséges felszerelést magukkal vihettek a szigetre. Egy kunyhót is építettek maguknak, ahol az idő viszontagságai elől meghúzódhatnak, apró

kertjükben gyümölcsöt és főzeléket termelnek és társaságukat egy néhány állat képezi. A szárazföldi és tengeri iguanák, amelyek kaktusszal és tengeri növényekkel táplálkoznak, egészen megbarátkoztak már a remetepárral.

Dr. *Ritter* és társnője, *Dore*, „házuk” előtt ülve gyönyörkednek a tenger hullámainak játékában és a tengeri iguanák kergetőzésében. Ez a szórakozás, ha nem is nevezhető éppen nagyon változatosnak, úgy látszik a külön orvost és társnőjét teljesen kielégíti, mert bár gyakran ke-resték már fel őket kíváncsi hírlapírók és tudományos expedíciók, akik szívesen visszahozták volna őket a

civilizált emberek közé, *Ritterék* hal-lani sem akarnak róla, hogy paradicsomi életüket ott hagyják. Megingathatatlan elhatározásuk, hogy egész életüket ott élik le az egyenlítő-től 600 mértföldnyire fekvő lakatlan kis *Charles-szigeten*.

Los Angelesből (Amerika, Kalifornia) nemrég egy tudományos expedíció járt náluk, az készítette róluk a lapunkban közölt fényképfelvételeket. A tudósoknak *Ritter* dr. úgy nyilatkozott, hogy véleménye szerint minden rossznak kuforrása a mai túlkényelmes és túlkulturált életünk és ő semmi pénzért fel nem cserélné azt a paradicsomi életet, amelyet a természeti szépségekben bővelkedő szigeten élnek békés egyetértésben a növényekkel és állatokkal, az elhagyott, megunt, agyonhajszolt, idegességgel és gondokkal telt „civilizált” élettel.

Dége a mamutfizetéseknek!

A kormány rendeletei adott ki a közüzemi, testületi és részvénytársasági jövedelmek szabályozásáról

Nagyfontosságú rendelet jelent meg a *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) április hó 30-iki számában. A rendelet címe: „Részvénytársaságok, szövetkezetek és korlátolt felelősségű társaságok, valamint a közüzemek, egyes közérdekű testületek és egyesületek működésének gazdaságosabbá tételéről.” A rendelet célja az, hogy a közüzemknél, közérdekű vállalkozásoknál és minden olyan vállalatnál, melynél az állam, megyék, városok, közalapítványok stb.

érdekelve vannak, a legszigorubb állami felügyeletet biztosítsa, mely többek közt kiterjed igazgatók és más vezetők jövedelmeinek a megállapítására is. De foglalkozik a rendelet más kereskedelmi társulatokkal is, melyeknél az államnak nincs érdekeltsége és itt is lényegbevágó ujitásokat hoz úgy az ellenőrzés terén, valamint abban a tekintetben, hogy a személyi jövedelmek arányba legyenek hozhatók a vállalat tényleges helyzetével.

A rendelet fontosabb intézkedéseit

Ritter dr., az új Robinson Crusoe, társnőjével.

a következőkben ismertetjük:

A köztámogatásban részesülő részvénytársaságok és szövetkezetek állami felügyelet alatt állanak. Ezt a felügyeletet a pénzügyminiszter az e célra szervezett felügyelőhatóság vagy kormánybiztos útján gyakorolja. A felügyelőhatóság megszerzi mindazokat az adatokat, amelyek az államilag támogatott társaság vagyoni helyzetének megítélésére, ügy- és üzletvitelének ellenőrzésére szükségesek. Amennyiben a társaság vagyoni helyzetére való tekintettel szükséges, elrendelheti a felügyelőhatóság: 1. a dologi kiadások apasztását, 2. a javadalmasítások, nyugdíjak és egyéb járandóságok csökkentését, 3. alkalmazottak elbocsátását és végkielégítését, 4. az igazgatóság tulságosan nagy taglétszámának leszállítását.

A pénzügyminiszternek jogában áll a felügyelő hatóságok előterjesztésére gondnokot kirendelni, aki résztvesz a társaság üzletvitelében és esetleg az igazgatóság helyett intézkedik. A társaság minden igazgatósági és felügyelőbizottsági tagja, valamint minden alkalmazottja köteles a felügyelőhatóság által kívánt felvilágosításokat megadni és az általa kért adatokat rendelkezésre bocsátani.

Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok, továbbá az alkalmazottak javadalmasítása, valamint a nyugdíjak járandóságát a társaság gazdasági erejének és az alkalmazott által betöltött munkakör jelentőségének megfelelően kell megállapítani, tekintet nélkül arra, hogy az eddigi javadalmasítás meghatározott időre kötött szerződésben, vagy más módon állapított meg.

A társaság csupán a jelen rendelet alapján megállapított javadalom, nyugdíj és egyéb járandóság folyósítására köteles. Hatálytalan a szolgálati szerződésnek, alapszabálynak, nyugdíjszabályzatnak, igazgatósági vagy közgyűlési határozatnak olyan rendelkezése, amely igazgatóság vagy felügyelőbizottsági tagnak, alkalmazottnak vagy nyugdíjasnak a jelen rendelet alapján megállapított javadalmasításánál bármilyen nagyobb járandóságot biztosít.

A nyugdíjak és nyugdíjszerű járandóságok megállapításánál a jelen rendelet értelmében csökkentett javadalmasítást kell alapul venni.

Az állam által támogatott részvénytársasággal vagy szövetkezettel egy tekintet alá esik az a vállalat is, amelynél valamely törvényhatóság, megyei város, község vagy közalapítvány van anyagilag érdekelve. Az ebben a rendeletben foglalt intézkedések alkalmazandók az állam, törvényhatóság, megyei város, község vagy alapítvány vállalatára, üzemére vagy

intézetére is. Kivétel csak a posta, táviráda és távbeszélő, az Államvasutak, állami vas- és gépgyárak, állami erdőgazdasági birtokok, állami mezőgazdasági birtokok, az állami selyemtenyészés, a Postatakarékpénztár és az állami közszénbányák képeznek.

A kiadások csökkentése, a költségvetési egyensúly biztosítása és a tagjárulékok leszállítása érdekében szükséges eddig felsorolt intézkedéseket alkalmazni kell az olyan testületekre és egyéb egyesületekre is, amelyeknek megalakulása egyes törvényeink szerint kötelező és amelyek kiadásai fedezésére tagjaiktól járulékokat szedhetnek. Ide tartoznak különösen a viszályozó, ármentesítő, öntöző társulatok, kereskedelmi és iparkamarák, mezőgazdasági kamarák stb.

A rendelet a következőkben az aránytalanul magas járandóságoknak a változott gazdasági helyzethez mért leszállítására tartalmaz rendkívüli fontosságú intézkedéseket.

Ezen intézkedések értelmében minden részvénytársaság vagy szövetkezet igazgatósága, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat köztámogatásban részesül-e, vagy sem, a rendelet életbe léptetésétől számított három hónap alatt a megváltozott viszonyokhoz képest leszállítja a társasági szerzők tagjainak, igazgatósági, végrehajtóbizottsági és felügyelőbizottsági tagoknak, valamint szerződéses alkalmazottainak javadalmasítását, ha azok a viszonyok, amelyek alapján annak idején ez a javadalom megállapított, a társaság hátrányára lényegesen megváltoztak. A csökkentést úgy kell végrehajtani, hogy az összes érdekeltre kiterjedjen. Amíg azonban a rendelet eddigi rendelkezéseiben előírt csökkentést hivatalból kell végrehajtani, a csökkentésre azoknál a vállalatoknál, amelyek köztámogatásban nem részesülnek, csak akkor kerül sor, ha ezt az alaptőkének legalább 30 százalékát képviselő részvényesek, vagy részjegytulajdonosok indítványozzák. Vonatkozik ez a csökkentés az alkalmazottakra és végkielégítésekre is és alkalmazni kell a megfelelő rendelkezéseket akkor is, ha a nyugdíjat nem a társaság maga, hanem elismert vállalati nyugdíjpénztár folyósítja.

Tényleges szolgálatban álló köztestviselők, a törvényben meghatározott eseteket kivéve, részvénytársaság, vagy szövetkezet igazgatóságának, vagy felügyelőbizottságának tagja nem lehet. Nem lehet ügyvezetője, vagy felügyelője korlátolt felelősségű társaságoknak sem.

A rendeletnek a határozmányai a Magyar Nemzeti Bankra, a Pénzügyi Központra és az Országos Központi Hitelszövetkezetre nem terjednek ki.

Számadó Ernő verseiből

Az alább következő négy vers Számadó Ernőnek, a békési földművessorból származó jeles költőnek költeményeiből való. Valamennyi dalformájú és szinte kinálja magát, hogy egy nótaszerző megzenésítse és aztán közkinccsé válva, szerte az országban felcsendüljön bánatos, dalos ajkakon. A négy szép vers így hangzik:

Orgonafürt a garádon...

Orgonafürt a garádon,
Legény sir a legényvállon,
Vigyázz legény, a lány hamis,
Megcsal még a könnyével is.

Turbékol a galamb szépen,
Befon a lány százszorszáron,
Vigyázz legény, a lány csalfa,
A szivedet meg ne csalfa.

Hajlik a füz...

Hajlik a füz aranyága,
Huncut a babám zuzája,
Ide hajlik, oda hajlik,
Menjasszony lesz, már ugy hallik.

Leragadt a füz a sárba,
Szól a lagzi az utcánkba,
Ide hajlott, oda hajlott,
Verje meg a Teremtő ott.

Fosztják a kertem...

Fosztják kertem rózsafáját,
Viszik rózsám nyoszolyáját,
Viszik, viszik más házához,
Mással ül a mátkatálhoz.

Koldus kertem rózsafája,
Letört lelkem legszebb ága,
Rózsabokor, rózsák nélkül,
Meghalok galambom nélkül.

Keresem...

Keresem az anyám,
Rég megholt,
Keresem a lovam,
Sohsem volt.

Keresem a kedvem,
Eltévedt,
Keresem a rózsám,
Másé lett.

MŰLÉPET

tiszta méhviaszból kilónként 4.60 pengőért szállít: „MÉH”, a magyar méhészek szövetkezete,

Budapest, Arany János-utca 1/g.

Észközkörről árjegyzéket, szaklapból mutatványszámot ingyen küld, mézet, viaszt vételre keres.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A lakás tisztántartása.

Hogy lakásunk kellemes legyen, elsősorban tisztának kell lennie. Még a levegője is más annak a lakásnak, melyet rendszeresen és alaposan takarítanak. Nem elégedhetünk meg az- zal, hogy ünnep előtt „nagyakaritást” rendezünk, amely esetleg abból áll, hogy a butorokat reggel kihordjuk és este visszahordjuk, miután petroleum- mal vagy más kellemetlen illatu folya- dékkal végigkentük azokat. Az ilyen nagyakaritás rendszeren réme a csa- ládfőnek, aki aznap nem kap meleg ebédet, vacsorát és másnap nem talál meg semmit a lakásban. A takarítást mindennap lelkiismeretes alaposság- gal kell elvégezni, olyképpen, hogy leg- először is az ágyenemű szétrakva jó óráig szellőztetjük, azután beágyaz- zuk, letakarjuk és csak azután kezdünk a tisztogatáshoz. A kályhát, mosdókat rendbehozzuk, a szobát alaposan, az ágyak és szekrények alatt is, kisöpör- jük és ha a por leszállt, a butorokat tiszta ruhával végigtöröljük.

Gondosan ügyeljünk arra, hogy la- kásunkban az ajtók, ablakok mindig tiszták legyenek, mert ez már magá- ban véve is barátságosabbá teszi ot- tonunkat. Olyan helyiségben, ahol füstölnek, az ablakokat szódás meleg vízzel mossuk le és letörléséhez tiszta, puha vászonrongyot használjunk. Télen, ha befagynak az ablakok, me- leg sós vízzel lemosva, hamarosan rendbehozhatjuk azokat. (Minden liter vízbe egy marék konyhasót teszünk.) A laza, rosszul záró üvegtáblákat lég- mentessé tehetjük, ha rozsliszt, hamu és forró vízből kevert péppel az ablak- táblák élet köröskörül bekenjük. A ki- szorult pépet letörölgetjük s míg meg- szárad, az ablakokat csukva tartjuk. A festett ablakrámákat terpentinnel fris- sithetjük fel, a sárgarézt kilincseket pedig só és ecet keverékével, vagy szivarhamuval dörzsölhetjük fényesre. Faluhelyen, sajnos, még most is előfordul, hogy ősszel, a hűvösebb idő beálltával ronggyal betömködik és le- szögezik az ablakokat, a tavaszig hozzá se nyulnak, nehogy a meleg ki- menjen a szobából. Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy egészségi szem-

pontból ez milyen végzetes következ- ményekkel járhat az egész családra. Szervezetünk friss, tiszta levegő hiá- nyában legyengül és minden beteg- ségre hajlamossá válik. A betegségek, különösen a tüdővész bacillusai pedig éppen az ilyen elhasznált, rosszleve- gőjű lakásban találhatnak kitűnő talajra s az egész családot megfertőzhetik. Nagyon fontos tehát, hogy a lakást *télen-nyáron alaposan szellőztessük s ilyenformán tudónket friss, tiszta le- vegővel tápláljuk.*

MŰMÉZ KÉSZÍTÉSE.

Oldjunk fel 2 kilogramm porrá tört süvegcukrot fél liter vízben, forraljuk fel jó soká, amíg már csak kis buborékok szállnak fel. Közben a habot szedjük le kanállal. Ezután 4 kg keményítőszörpöt öntünk hozzá és továbbforraljuk, míg tel- jesen tiszta oldatot kapunk. Levéve a tűzről, 25 gramm hangyasavból, 50 gramm heliotropesszenciából álló keveré- ket öntünk hozzá s aztán üvegekbe önt- jük.

A TOJÁS KONZERVÁLÁSA

A tojásoknak meszezése, tudvalevőleg, bizonyos idő múlva kellemetlen ízűvé te- szí a tojást. Sokkal jobb módszer a tojás- soknak télire való eltevésére a következő: Forralt, de lehűtött vízben megmossuk őket, utána pedig tojásfogóval öt-hat másodpercre forróvízbe mártjuk. (Re- pedt tojások nem alkalmasak az elte- vésre.) Nagyobb befőttesüvegben most 1 rész jó vizüveget és 8—9 rész forralt, de lehűtött vizet keverünk össze s ebbe helyezzük el óvatosan a tojásfogóval a to- jásokat. Az üveget légmentesen le kell kötni, vagy zárni, különben a vizüveg megkocsonyásodik. Az így eltett tojások nagyon hosszú ideig jóízűek maradnak, sőt habba verhető a fehérjéjük. Ha lágyra, vagy keményre akarjuk később megfőzni őket, tanácsos a héjukat egy tüvel át- szurni s akkor nem repednek meg.

TOJÁSPOR

Ha a habverésnél fennmaradó tojás- sárgáját sütés vagy főzés céljaira el akarjuk tenni, keverjük el sok liszttel, az így nyert anyagot vékonyra kinyújtjuk, megszáritjuk, aztán porrá törjük.

Ételreceptek

Csontleves. A jól megmosott csontokat sósvízben jó sokáig főzzük. Mikor forni kezd, zöldséget, egy egész fej vöröshagy- márt, párszem borsot is teszünk bele, éppen úgy, mint a huslevesbe. Ha csak huslé pótlására akarjuk használni, akkor nem csinálunk már vele semmit, ha a zöldség megpuhult, csak átszűrjük és el- tesszük hideg helyre. Ha azonban mint önálló levest akarjuk elfogyasztani, akkor nagyon világos és híg rántást csinálunk, föleresztjük az átszűrt csontlével, az apró darabokra vágott zöldséget beletesszük és vékony metéltet vagy daragombócot fő- zünk bele.

Vadmártás. Egy sárgarépat, egy petre- zelyemgyökeret, egy fél zellert, egy fej vöröshagymát vékony szeletekre vágunk

és kockára vágott füstöltzalonnával, pár szem borssal, egy-két babérlevéllel és ke- vés citromhéjjal megpároljuk és állandó keverés közben barnára pirítjuk. Ha a kellő színt elérte, hintünk rá pár kanál lisztet (amennyit jól fölvesz), ezt is jól megpirítjuk és felöntjük forró páclével. Mikor felforr, áttörjük szitán, vissza- tesszük a tűzre és addig hagyjuk forni, míg elég sűrű lesz. Pár kanál tejfölt is tehetünk bele s két-három kockacukrot is pirítunk hozzá.

Diótekeres. 6 tojás sárgáját 15 deka vaníliás porcukorral habosra keverni, 15 deka darált dió és 6 tojás habja hozzá, könnyedén összekeverni, csipernyi morzsa bele, hosszukás tepsiben sütjük. Töltelék: 2 tejmerőkanál teje 10 deka vaníliás cukrot téve forrosítjuk és 20 deka örölt diót leforrázunk vele, 3—4 kanál rumot adva hozzá, a tészára kenjük és össze- tekerjük.

NAGYBARANG

Tudjátok-e, mi az a mammut?
Valaha szörnyű nagy állat volt.
Nagyobb, mint a Misa nadrágján
Együttvéve mind a hat folt.
Nagyobb, mint a Bor Péter szomja,
Vagy a Panna néni szája. . .
Aki önzetlen munkát végez,
Mind fölférne máma rája. . .

Talán nem is férne el köztünk,
Olyan kicsike a hazánk,
Azért a porló csontján kívül
Csak az emléket hagyta ránk.
Hogy volt egyszer egy szörnyű állat,
Mint ma a szerb, a cseh, az oláh,
Ki a védtelen eleséget
Mind zord gyomrába pakolá.

S talán ezért is fogtak össze
A többiek mind ellene,
Hogy végre a kis lényeknek is
Legyen meg, ami kellene. . .
De mese mindez. Az igazság,
Hogy él a mammut még ma is
És minden hir, hogy régen vége,
Koholmány még csak és hamis.

Itt van közöttünk és vigan tölti
Óriás gyomrát és — zsebel,
Ahelyett, hogy mint csúnya őse,
A bal fenéken tűnne el.
De nem teszi, megvárja, amíg
Rásül a szegény bélyege. . .
Ugy érzi, talán az is haszon. . .
A gyomra tág, sok fér bele. . .

Nem baj! Előre, miniszter ur!
Szigorun, zordan, igazán!
Nem a mammutok tág bendője,
Megértés segít a hazán!
Ha küzdünk, küzdjön itt mindenki,
Vámat ne szedjen senki se!
Aki dolgozik, az éljen meg,
Nem, ki a tejfölt szedi le!

Irja: LEPI PÁL.

Eké, ekealkatrészek,

beronák, kapálóékék, fűkaszálók

marokrakó és kéveköto aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok
motoros- és gözcséplőkészletek,
szecs-kavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági
gépszertáránál
szerezhető be legjutányosabban.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A répabarkók irtása

Répatermésünk legnagyobb veszedelem a répabogár, melyet tudományos nyelven répabarkó név alatt szokás emlegetni. Többféle répabarkó van. Leggyakrabban az úgynevezett lisztes répabarkóval találkozunk.

A lisztes répabarkó körülbelül 1,5 cm. hosszúságú szürke színű bogár. A telet azon szántóföld talajában alusza át, amelyen az illető évben répat termeltek. A répaföldeken 30—70 cm. mélységben szántás, ásás, rigolozás közben sokat lehet belőle találni. Téli rejtékhelyéről tavasszal, akkor jön elő, ha már a talaj kellőleg felmelegedett. Ez rendszerint március végén vagy április elején következik be.

Barkó rágja a répát.

Gróf Béla dr.: „A lisztes répabarkó” című tanulmányából. (Fáris László felvétele.)

A talajból előbújó bogarak megindulnak, hogy felkeressék az új répavetést. Napokon keresztül vándorolnak utakon, vetéseken át. Percenként dr. Gróf tanár megfigyelése szerint körülbelül 1/2 méter távolságra jutnak el. Ha az új répavetésre elértek, kezdik rágni a kelő répa leveleit és szárát. Falánkságuk igen nagy. Egy bogár — ugyanazon forrás szerint — egy évre 10—15 darab kelő répát elfogyaszt s így 80.000 bogár egy évre meg tud semmisíteni 1 katasztrális hold répavetést. Pedig ezen bogárszám már akkor jelen van 1 holdon, ha 1 négyzetméter földterületen 14 darabot tudunk megszámlálni.

A lisztes répabarkó rendszerint májusban párosodik. Ezt követően a nőstény elkezd a petelerakást. Naponként egy-egy nőstény 2—4 petét nyom bele a földbe. A petéből kikel a lárva, mely a répa gyökerét rácsálva húzódik le a talaj mélyebb rétegeibe, hol lassankint átalakul bogárrá.

Mikor a répabarkó már párzásra

képes, akkorra már repülni is tud. Ilyenkor legveszedelmesebb gazdasági szempontból, mert hiszen egyik répatábla megsemmisítése után egy-kettőre a másikra jut s azt is tönkretetheti.

Az ellene való védekezésnek két módszere van. Míg a bogár csak mászni tud, addig jó szolgálatot tesz a mult évi és jelen évi répatáblák körülárkolása. A 25—30 cm. mély és ugyanilyen széles, meredekfalú árkokskába a barkók behullanak, innen összeszedve vízbe fojthatók vagy e célra szerkesztett lángszórókkal elégethetők.

Ha már a barkók repülni tudnak, akkor természetesen a bogárfogó árkok nem vetnek gátat haladásuknak s ilyenkor már csak hasznavehetetlenek. Ekkor az irtás második módszeréhez, a bogárölő szerrel való permetezéshez kell nyulnunk. A répát 1/4 százalékos arzénoldattal (100 liter vízben 1/4 kg. Arzolat vagy Darsint feloldva), kell permetezni mindaddig, míg a répatáblán répabarkók szaladgálnak.

Miért veszik oly olcsón a gyapjút a kisgazdától és felesjuhászoktól?

A gyapju ára — úgy, mint mindenféle mezőgazdasági terményé — nagyon alacsony. De a kisgazdák és felesjuhászok nyájának termékét még alacsonyabb áron veszik a kereskedők, mint az uradalmakét. Most a juhnyírás idejében érdemes e kérdés okaival foglalkozni.

Megkérdeztünk erre nézve egy gyapjukereskedőt, ki a következő választ adta:

A kisgazdák juhairól lenyirt gyapjút, melyet mi kereskedők röviden „paraszt-gyapju” néven szoktunk emlegetni, legtöbbször durvább, mint amilyent a magyar gyapjupiac értékesíteni tud. Az úgynevezett B finomságú gyapjút az európai gyárak Ausztráliából és Délafrikából oly olcsón és oly tiszta minőségben kapják, hogy ezt tőlünk alig veszik meg, vagy ha hosszas kínálat után mégis hajlanak erre, akkor csak potom áron vásárolják össze. A magyar parasztyapju tehát legyen finomabb, amit finom uradalmi kosok vétele útján könnyen elérnek kisgazdáink.

A második főhiba az áru „kiegyenlítettlen” volta. Ez alatt azt kell érteni, hogy a még kicsi nyájokban is van finom merinó mellett durva fésűs, sőt cigája és racka is. A gyáros csak egynemű tételekért ad megfelelő árat. Az ilyen vegyes gyapjútömeget osztályoznia kell és — ami még sulyosabb — egy részét nem

használhatja, tehát azt neki is tovább kell adnia. Az osztályozás költségét és az eladásból folyó esetleges veszteséget eleve leszámítja a vételárból.

További hiba, hogy a gyapju nem mindig fehér, hanem sokszor barna, fekete, tarka és a ganajlétől sárgult bundák is vannak a jobbak közt. Már pedig a gyáros csak a kimosott állapotban fehér színű gyapjút becsüli, mert ezt mindenféle színűre meg tudja festeni.

Végre sulyos hibának, sőt bűnnek kell bélyegeznem, hogy sok lelkiismeretlen juhtenyésztő izzasztottan, tehát nedvesen zsákolja a lenyirt bundákat, továbbá a szennyes koloncokat is bedobálja a gyapjuzsákba, mert úgy gondolkodik, hogy annál többet nyom a megtöltött zsák s így több pénzt kap érte. Pedig téved! A kereskedő és a gyáros „látatlanban” gyapjút nem vesz. Ők felbontják a zsákokat s elég tapasztalatuk van annak megbecsülésére, hogy mennyi abban az értéktelen víz, a trágyaértékű kolonc és mennyi a pénzértékű gyapju! Ez az oka annak, hogy azonos finomságú gyapjútételek egyikéért 120 fillért, másikáért 70 fillért kap a termelő. Az első tiszta, az utóbbi szennyes és nedves volt.

Az utolsó hibát azért jeleztem bünyös eredetűnek, mert ez leginkább rontja a magyar parasztyapju becsületét és így kellő értékesülését. A józan és becsületes juhtartók saját érdekükben cselekednének, ha társaiknak megmagyaráznák a gyapjuzsákolás becsületes voltának szükségességét.

Apró jó tanácsok

A legtöbb kanca a csikó megszületése után 8—10 nappal sárlék először. Észleltek azonban már sárlást 3 nap múlva, viszont más kancánál az ellést követő 40-ik napon. Ha a kanca ezen első sárláskor bármely okból nem fogamzik meg, akkor a sárlás ismétlődik 2—3—4, de legtöbbször 3 hetenkint. Felesleges tehát 9 naponként „próbálni” a koncát. Ahol a fedeztetéstől számított 18—22 és már nem 9 naponként eszközik a próbákat, ott a mén-, munka- és időmegtakarítás mellett a megtermékenyülési százalékot is sikerült növelni.

Az őszi vetéseket május elején, ha enyhe az időjárás, s különösen, ha esőre van kilátás, fogasoljuk meg. Hideg időben a fogasolás nem tanácsos. A fogasolással a ritka vetéseken igen sokat segíthetünk. Az ily gyenge, ritka vetések rendszerint igen meghálálják a nitrogén-fejtrágyázást is.

A bor egér-izt és szagot kaphat, ha rothadt szőlőből készült és gondtalanul kezeljük. A bor javítására a kénezett hordóba való többszöri átfejtést, erősebb derítést, szénnel való kezelést ajánlják, végső esetben pedig az újra való átterjesztést.

HETI TEREFERE

Lenne lehetséges...

A cserebogár pajorja igen nagy károkat okozhat kertünkben. Ezért a mezőrendőri törvény előírja, hogy rajzás idején a bogarat kell szedni és megölni. Sajnos, gazdáink nem sok fáradságot vesznek arra, hogy szedjék a bogarat. Ezért léptenyomon találkozunk pajorjával. Ha a földmunka alkalmával pajor kerül elő, azt okvetlenül pusztítsuk el. Feltett növényeink mellé ültessünk szamócat, mert ennek gyökerét a pajor nagyon szereti, miért is ez odacsalogatja a pajorokat. Mikor a szamóca száradni kezd, ássuk ki és öljük meg a gyökerén levő pajorokat. Rendszerint nem is egyet, hanem többet találunk rajta.

A boros hordók feltöltéséről sohasé szabad megfeledkezni! A hordónak telve kell lenni állandóan borral. Ha nem vesszünk ki az egyszer megtöltött hordóból, akkor is állhat elő benne bizonyos idő múlva apadás, amennyiben a hordó dongáinak lyukacsain keresztül párolog a bor. Ha a hordó nincs megtöltve színültig borral, akkor a benne levő és a bor felső rétegeivel érintkező levegő lehetővé teszi a borvirág képződését és a bor megecetesedését. Állandóan figyelemmel kell tehát hordóinkat kísérni s ha a bor felett levegőt találunk, akkor feltöltéssel ki kell a levegőt onnan szorítani. A töltögetést nem szabad összeöntött aljborokkal vagy seprőborral végezni, hanem azonos vagy legalább is hasonló jellegű borral. Óbort csak óborral, újbort csak újbórral töltö-gessünk!

Balatonfüreden lesz a Faluszövetség második kiállítása

Még javában folynak a pünkösdkor rendezendő nagyszabású somlóvá-sárhelyi kiállítás előkészületei és a Faluszövetség máris újabb akciót kezdeményezett Balatonfüreden. Április hó 27-én tartotta a balatonfüredi kiállítás rendezőbizottsága alakuló értekezletét. A Faluszövetséget Wieser Béla titkár képviselte, aki ismertette a kiállítás fontosságát és gazdasági, kulturális előnyeit. A kiállítás fővédnökéül az értekezlet egyhangulag Darányi Kálmán államtitkárt, a balatonfüredi kerület országgyűlési képviselőjét kérte fel. A kiállítás szeptember hó 8., 9., 10-én lesz és főleg borászati és gyümölcssterme-lési csoportja fog különleges érdekességekkel szolgálni. A kiállítás rendezésébe bekapcsolódik a járásnak mind a 26 községe és a Faluszövetség szakavatott tisztviselőinek vezetésével Brinzey Aurél fűrdőigazgató, Cséplő Ernő, a Balatoni Szövetség igazgatója és Mesterházy Ferenc főszolgabíró közreműködésével az egyes helyi rendezőbizottságok már megkezdették munkájukat. Kétségtelen, hogy a balatonfüredi kiállítás valóban szép és értékes lesz.

— Begyullad már a cselák, egy komám! — mondja Nagy Gerő.

— Miből gondolod? — érdeklí Kis Vincét a beszéd.

— Miből? A Benes beszédjiből...

— Sokat mondott már az, aminek se füle, se farka nem volt, mint a szilvás gombócoknak és még se hasonlított hozzá.

— Mér?

— Mer a szilvás gombócban van mag.

— De a Benesben meg van gombóc.

— Mér?

— Mér? Mer cseh az istenadta. Avval pedig úgy összetartozik a gombóc, mint ahogy távol áll tőle az igazság. Éppen azért lep meg, hogy így a szívünk szerint beszél.

— Két oldalra néz az most is, mint a milánói sanda gyerek! — legyint Kis Vince.

— Mi volt avvai a gyerekekkel? — kap a szón Nagy Gerő.

— Olaszországban hallottam, amikor Piave után odakerültem hadifogolyrak, hogy valami lombardiai herceg vonult be egyszer győztesen Milánóba és a gyerekek gondatlanul játszottak az utcán. Volt köztük egy retentő kancsal tekintetű, akár a Benes. Fel is hívták rá a herceg figyelmét, aki elmosolyodott és nyugodtan azt válaszolta:

— Ez lesz a legokosabb valamennyi közül, mert ez egyszerre a könyv mindkét oldalát el tudja olvasni.

— Nofene! — kacag Nagy Gerő.

— A Benes is ilyen?

— Körülbelül, — summázza a szót Kis Vince. — Mer nézd, azt mondja, hogy a határkiugazítás így, meg így lenne lehetséges. Ha előbb jóbarátok lennének s a szomszédi viszonyt úgy helyreállítanánk, mintha teszem semmi sem történt volna közöttünk eddig. Akkor aztán majd idővel lehetne róla szó. Lehetséges lenne... Csak-hogy a könyvnek két oldala van. Egyik a tartozik, másik a követel. Egyiken a cseh erőszak és álnokság, másikon a magyar nyugalom és igazság. Azt a kettőt sem egy szemmel nem olvashatja senki, sem egy szívvel nem érezheti egyszerre. Egyik oldalt figyelmen kívül kell hagyni.

— De melyiket?

Kis Vince felrántja a szemöldökét: — Itt van a kutya elásva, édes egy komám! Mer más az, ha testvér vagyok a testvéremmel és valami örökségen osztozkodom, amire egyformán van jussunk és más az, ha az hi egyszerre, aki magamjártában lekólint az erdőmélyén s amikor magamhoz térek, azzal kedveskedik, hogy a bukszámból kivessz annyit, amennyit

ő akar, a többit megtarthatom, aztán menjek haza és mondjam, hogy igazságosan osztozkodtam.

— Mondaná a fene! — csattanik fel Nagy Gerő.

— No, ugy-e? Hát erről van szó, semmi egyébbről, — rendez a szót Kis Vince. — Mer hogy bennünket fejbe kólintott a cseh, az oláh, meg a viz se mossa le róluink. Magunk sem akarjuk, mert emberen is, nemzeten is megtörténik az. Különösen, ha kótyagos, mint a mi hatalmon ülőink és azok is, akik bennünket leütöttek, mert a nagy ütéstől azóta azok is odaszédültek. És most arról van szó, hogy ki miképp kázmálódik föl. Mi a magyar földön ülünk. Alattunk a saját hazánk röge van. De mi van a Benes ur alatt? Ezt mondja meg, ha tudja! Ha valaki föl akar állani, abba a földbe bele is kell kapaszkodnia, ami alatta van. Benes ur nem a saját földjén ül, hanem a miénken. S ha lehetséges lehet, ha lenne lehetséges, nincs is igaza, mert az igazság az, hogy amit elvettek, adják vissza s akkor mi, amint mód és alkalom kínálkozik rá, készséggel kijelentjük, hogy — hekuba — semmi sem történt, mert hiszen semmi változás, minden úgy van, amint volt és Benes ur sem akadékoskodik a szent szemfényvesztés nevében.

— Így van! — bólint Nagy Gerő teljes meggyőződéssel.

— Látod, egy komám, ez ma a helyzet. A gazda dolgozzon nyugodtan a földjén, a magyar nemzet meg maradjon béketűrőssel. Most jön a feltápáskodás. Nem az bukik el, aki a saját földjén ül, hiszed-e?

— Hiszem! — csap az asztalra Nagy Gerő.

MÉZES JÁNOS.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A selyemgubó beváltási árai.

Az általános gazdasági válság következtében a selyemgubó világgiaei árai az 1929. évi áraknak ötéderé sillyedtek. A kormány az új, 1933. évi beváltási árak megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a selyemtenyésztés népünknek fontos kereseti forrása és ezért, bár a múlt évinél alacsonyabb, de a világgiaei árnál még mindig magasabb beváltási árat állapított meg. Az új beváltási árak a következők: I. osztályu selyemgubó kilogrammonként 80 fillér, II. oszt. kg-ként 70 fillér, III. oszt. (hasznavehetetlen) 10 fillér. A selyemtenyésztők ezen kívül az idén is kedvezményképen ingyen kapják a tenyésztéshez szükséges papírost.

H I R E K

Rácok és a 48-as honvéd

A pécsi Csapláros István a bajai születésű, néhai kiváló magyar költő Tóth Kálmánnak igen eredeti, érdekes ifjúkori költeményét fedezte fel és közli a „Bajai Ujság“-ban. Ezt a költeményt Tóth Kálmán még egész ifju diákkorában írta, s 1848 október 29-én jelent meg az akkoriban igen előkelő „Életképek“ c. folyóiratban. Az ifju diák Tóth Kálmán, ki tudunkkal közben maga is beállott honvédszártnak, a Délmagyarországon a rácokkal, a piros köpenyeges szerb sterézsánokkal vívott harcoknak egyik józú, csattanós jelenetét örökíti meg „A huszár“ című következő kis költeményében:

Száguld a huszárnak
Deres paripája;
Mint a haragos ég
Leütö villámja. . .
Széles vállán lebeg
Égszínü dolmányja,
Kitömött ujjait
Ide 's tova hányja.

Egy völgyben a rácok
Vigan falatoznak. . .
S amint meglátják a
Huszárt, szétszaladnak —
Ott hagyják az akkor
Főtt ecetes babot,
S a nekik oly kedves
Tejfeles kabakot.

Hogyan van, hogy oly sok
Egytől elszaladott?
S oda hagyták a jó
Tejfeles kabakot?!
Azt gondolták, hogy kéz
A' dolmányuk ujjá:
És így a huszárnak
Hogy négy keze volna!

Gömbös miniszterelnök nyitja meg a Nemzetközi Vásárt. A Nemzetközi Vásár elnöksége felkérte Gömbös Gyula miniszterelnököt, hogy a vásár megnyitásának alkalmából teendő látogatásával nyilják meg az ezévi Budapesti Nemzetközi Vásár. A miniszterelnök a felkérésnek eleget téve, május 6-án, szombaton, délelött 10 órakor, Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszterrel és a kormány többi tagjával, elsőnek fogja a vásárt megtekinteni. Kifejezésre juttatja a kormány ezzel azt a jelentőséget, amelyet a magyar árumintavásár intézményének tulajdonít. A kormány tagjain kívül számosan fognak megjelenni a vásár megnyitásán a felsőház és a képviselőház.

Filléres gyorsvonatok május 7-én, vasárnap. Az Államvasutak Igazgatósága közli, hogy május 7-én, vasárnap a következő filléres gyorsvonatokat helyezi forgalomba, legalább 500 utas jelentkeése esetében: 1. Sopron déli pályaudvarról Pécsre. A menettérti jegy ára 6 pengő. 2. Pécsről (Kaposvárról) Székesfehérvárra, Pusztaszabolcsra át. A menettérti jegy ára 4 pengő 50 fillér. 3. Töröksenit-miklósról (Szobokról) Szegegre Ceglédre át. A menettérti jegy ára 3 pengő 60 fillér. 4. Debrecenből—Miskolcra (Nyiregyháza át). A menettérti jegy ára 3 pengő 10 fillér.

Könnyü lovasbaleset érte Bethlen István grófot. Április hó 29-én, szombaton délután Bethlen István gróf Inkén, szokása szerint, kilovagolt. A mezőn egy mélyedés előtt lova megtorpant, majd felbukott és lovasát maga alá temette. Nagykanizsáról orvost hívtattak, aki kimosta és bekötözte a sebeket. Szerencsére csak könnyebb természetü zuzódások voltak. Sem karja nem törött el, sem más súlyosabb sérülést nem szenvedett. Bethlen István gróf már egészen jól érzi magát.

Megszűnik a kondorosi csárda. Békéscsabáról írják, hogy a híres kondorosi csárda, a gazdasági válság nyomasztó hatása alatt, valószínűleg megszűnik. Tulajdonosa nem képes fenntartani, s most a csárda eladásáról folynak a tárgyalások. A vevő a korcsmai jelleget meg akarja szüntetni és az épületeket más célokra akarja felhasználni. Kondoroson mozgalom indult meg a csárda megmentése érdekében.

Hol van a régi Nagymagyarország mértani középpontja? Ezt az érdekes kérdést a „Szarvasi Közöny“-nek „dr. b. gy.“ cikkirója következökkel világosítja meg: „A revízióért folytatott küzdelemben Szarvasnak különös jelentőséget az ad, hogy Nagymagyarország középpontjában fekszik. Szarvas határában a Holt-Körös gátján körülbelül a Pepi-Kert végével egy irányban van Nagymagyarország mértani középpontja, amelyet most csupán egy a földből mintegy 30 centiméternyire kiálló kő jelez. A szarvasiak ezt a jelentős, ezt a szent helyet, drága hazánk középpontját most méltó emlékművel jelölik meg. Ennek az emlékműnek a megvalósítására Szarvas község társadalmi egyesületeiből már a lelkes bizottság is megalakult.

Tűzálló nadrágot küldött az amerikai pénzügyminiszternek egy tisztelője. Woodin amerikai kincstári államtitkárnak egyik ismeretlen tisztelője aszbeszt-nadrágot küldött. A kincstári államtitkár előde, Ogden Mills, ugyanis hivatalának átadásakor tréfásan figyelmeztette Woodint, hogy a pénzügyminiszteri bársonyszék ma a legforróbb ülőhely, amelyet Washingtonban csak találni lehet. Az ajándékot kísérő névtelen levél kifejezi azt a reményt, hogy Woodin az új ruhadarab segítségével „nem égeti majd meg magát“.

Miért nem nősült meg a 80 éves juhász Reffka-Farkas Pali-bácsi? Az egykori bugaci híres volt csikós, gulyás, s végül most juhász 80 év körüli öreg bugaci pásztor, Reffka-Farkas Pali-bácsi, amint azt Vámos Kálmán elbeszéli, még mai rokkantságában is hatalmas nagy darab ember, bár régi híres erejének csak az árnyéka van meg. Panaszodik is: „Amióta ez a sok fene vasul, moy deröl van, a zembör, ha szöröz Bácskába egy lovat, mire hazaér vele, má esőniér várja! Bizon pedig, ha asszonyt vöszök, máma tán számadó lehetnék. . . De hát ugy vót a, hogy két lány a is vót akkoriba a számadónak Bugacon. A kisebbik vót a mönyasszonyom. Egyik este hallom, hogy másnapra bemönnék Kecskemétre. No, mondok másnap este, mögnözöm azt a birkát a házuk végibe. . . Nyakamba vöttem, oszt mögindultam. De hogy a kutya ugatott, kiderült, hogy mégis ott vannak. . . Oszt szalannak ám utánam a lángok is ásóva, kapáva! . . . A mönyasszonyom má majdnem utóért. Gondotam, nem ismert mög, oszt ameny-nyé esze van, hát mögüt. . . Hátra vésztam a botomua. . . Etesőt a lelköm. Beszakadt a feje. . . A másik mög mögismert, oszt aszonta: „Ejnye Pali, hát így bánik velünk!“ Így mönt vissza a parti. . . Mire hazagyöttem a fogházbu, már férhő is mönt. . .

Cukorgyártás fűrészporból. A németországi Mannheimban nagyszabásu gyárvállalat létesült, amely fűrészporból kivont cukrot készít. A gyár termékei: élelmezésre szánt cukor, szirup, ecetsav, alkohol, brikett, cukrozott állati takarmányműek, vegyészeti áruk, valamennyi fából, farrönkökből és fűrészporból készítve. Ez anyagoknak cukortartalma 3 százalékkal haladja meg a répiét és cukornádét.

Tizenhatfilléres képeslevelezőlapok magyar városi- és tájszépsegekkel. A postavezérgazgatóság közlése szerint legközelebb új mintájú, 16 filléres értékjelzésű (eladási ár 17 fillér) képeslevelezőlapok kerülnek forgalomba a következök képekkel: Pannohalmi apátság; a budapesti Szent István-szobor; a drégelyi rom; dunai látkép Visegráddal; a testőrség felvonulása; Eger székesegyház; Pécs belvárosi templom; Budapest, Városligeti tó a Millénumi emlékművel; Szegec, városrészlet; Lillafüred; a tihanyi apátság; Budapest városrészlet (kilátás a Gellért-hegyről); Gödöllő, királyi kastély; alföldi táj, Gödöllő, premontrei gimnázium és rendház; Sárospatak. A levelezőlapok képfelirata magyar, francia, emellett, ezuttal először, eszperantó nyelvü is

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit

PÁSZTORTÜZ

A magyar dal és muzsika

Az emberi örömeink, bánatnak és együttérzésnek legelragadóbb kifejezője a dal, a muzsika. A beszédünk nem okvetlenül értik meg más fajok, hanem a dallal, a muzsikánkkal magunkhoz bilincselhetjük a hozzánk különben vadidegen nyelvűt is. A dal és muzsika azért a fajiságnak varázsos erőit rejti, melyeket, ha sorvadni hagyunk, kárhazatos idegen befolyások alá kerülhet, megromlik és léteben pusztulásnak indul a legnemesebb faj.

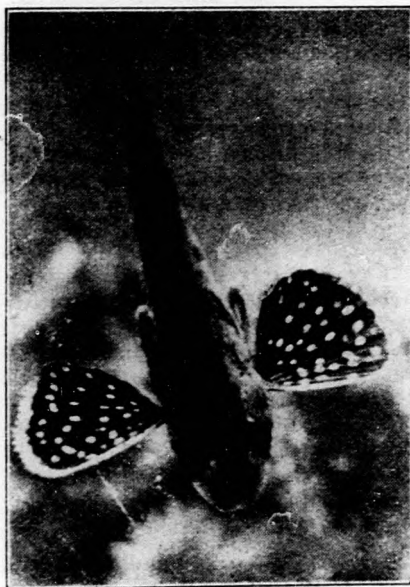
A magyar sok mindent eladott, feladott őseredeti alkotó ereje és képessége kincseiből. A dalunk és a muzsikánk is ebekharmincadjára jutott, azért jól esik nyilvánosságra hozni, hogy mind többen és többen vannak jobbjaink, akik „a magyar dal megmentésén fáradoznak” és ezáltal „tulajdonképpen a magyar lélek megmentésén is munkálkodnak”. Ilyen nagyszerű nemzeti munkát végez például Miskolcon a XII-ik dalos kerület kiváló vezetősége, amely Kiss Dénes kar-nagy vezetésével segédkar-nagy-képző tanfolyamot szervezett és Sáfrán népművelési titkár ur idevonatkozó előadása során megértetőleg jellemezte a magyar muzsika sorsát is.

Egyik miskolci lelkes dalos-testvé-
rünk, hogy még mélysegebben zen-
gőbbek legyenek dalaink, figyelmébe
ajánlotta a daloskerület művészi bi-
zottságának lappangó ősi hangszere-
inknek összegyűjtését és azok haszná-
latának megősmertetését! Felemlítette
például a hóm alá fogható, vékony-
hosszu „kunhegedüt”, amelynek for-
gatott korongja három hurt hoz zen-
gésbe, s amelyen a szabaddék ujjai,
mint a billentyűn futkároznak. . . A
„nyenyerét”, vagyis „tekerőt” csak
nemrég emlegették az újságok a szen-
tisi magyarokkal kapcsolatosan. Hal-
lott a mi miskolci dalostestvérünk a
legtöbbünk előtt ma már ösmeretlen,
titokzatos ősi „hep” és „hullali” hang-
szerekről, s még tiz más olyan régi
magyar hangszerről, amelynek neve
csak az öreg írásokban maradt fent,
de hogy milyenek voltak? Miként ját-
szottak rajtuk? Nem tudjuk! Elfelej-
tettük, elvesztettük ezeket, akár mint-
csak őseink az alig negyven év előtt
újából megszólaltatott édesszaru, majd
gyújtón rivalgó kuruci tárogatót. . .
Pedig ha ezeken a titokzatos magyar
ősi hangszereinken beszélneink hoz-
zánk énekeink, dalaink, szóval a mi
varázsos, tiszta, szent muzsikánk, ta-
lán a megtévesztett magyar lélek sem
lenne olyan elernyed és minden ide-
gent oly kishitűn vállaló? Mert fel-
lobognának benne az ezerszertendők
előtti szent tüzek és a magyar lét
büszke céljairól megvilágosítanák az
elhomályosult lelkeket?

MÓRICZ PÁL.

A Tóki Jóska kaposvári cigánypri-
más magyar pompája. Kaposvárott,
a somogyi híres vitéz 44-es rosszseb-
bakák gyönyörű székvárosában, a ka-
posvári cigánymuzsikusok most mind-
nyájan irigykedve nézik Tóki Jóska-
t, a legfiatalabb kaposvári cigánypri-
mást. Tókit szerződtették egy londoni
előkelő étteremben, s a szerződésben
azt is kikötötték, hogy a fiatal Tóki
Jóska primás magyar ruhában, lakk-
csizmában, sujtásos nadrágban, piros
lajbiban és borjuszájú ingben muzsi-
káljon az angoloknak. . . Érdekes ez
a kaposvári hír azért is, mert mi ma-
gyarok maholnap annyira kivetközünk
őseink szép viseletéből, hogy csak így
egy-egy a külföldre szerződtetett mu-
zsisus cigányon láthatunk zsinórozott
szép magyar ruhát.

Huszonegy magyar tisztviselőt elboe-
sítottak a románok. A román vasutak né-
hány héttel ezelőtt a román nyelv nem-
tudása miatt május elsejével felmondottak
21 magyar tisztviselőnek és 515 magyar
vasuti munkásnak. Az elbocsátások ellen
Bethlen György gróf, a magyar párt el-
nöke, tiltakozott a parlamentben és til-
takozó emlékiratot nyújtott be az állam-
vasutak vezérigazgatóságához is. Wille-
r József dr. képviselőnek, a magyar párt
parlamentári csoportja főtitkárának, hosz-
szas utánjárására a román vasut igaz-
gatónácsa tárgyalás alá vette az elboe-
csátások ügyét és a munkásokra vonat-
kozó elbocsátási rendeletet hatályon kívül
helyezte azzal, hogy a magyar nyelvű mu-
kások hat hónapon belül kötelesek újabb
román nyelvtanulást tenni. A 21 elboe-
sított magyar vasuti tisztviselő visszavéte-
léhez az igazgatónács nem járult hozzá
s így ezek minden végkielégítés és nyug-
díj nélkül kénytelenek május elsején
szolgálatukból távozni.

Repülő hal.

Képünk a távoli Ausztráliában honos re-
pülőhalat ábrázolja, mely szárnyhoz ha-
sonló melluszonyáival kiugrik a vízből és
jó pár métert repülni is tud a levegőben.

Mai számunkhoz mellékelve — a „Rádiós
Gazdasági Előadások” című füzetben és a
heti rádióműsoron kívül — még egy mel-
lékletet talál az olvasó. Mivel azonban
nem állott elég egyfajta füzet rendelkezé-
zésünkre, úgy oldottuk meg a kérdést,
hogy olvasóink egyik részének: „Az ősi-
barackfa egyszerű ápolása”-ról, másik
részének pedig a: „Pronikol levéltetű per-
metezőszer”-ről szóló ismertetőt küldöttük
meg. Mindkét füzet hasznos utbaigazítá-
sokkal szolgál a növényi kártevők elleni
védekezés módjaira nézve és éppen ezért
a felsorolt tanácsokat olvasóink gondos
figyelmébe ajánljuk.

Puli kutya a tulipántos ládában. Most,
hogy vitéz József Ferenc kir. hercegnek, a
tábornagy József-apánk fiának fiugyerme-
ke született, érdekes, kedves keresztfiát
küldötték Válról. Özv. Szaradits Ferenc-
né, ny. okleveles tanítónő, akinek országos
hírű törpe pulikutya-nyelvészete van, egy
okos kis pulikutyát küldött keresztfiát-
nak, a főhercegnek. A kis pulit egy, a váci
cserkészek által készített tulipántos lada-
ban, express-csomagként küldte el a
főherceg címére. Már meg is érkezett a
válasz a boldog királyi herceg édesapa
nagyon meleg, kedves levélben köszöni a
„kis fia” születése alkalmából küldött és
felajánlott kis pulikutyát.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. A Vasárnapot tiszteletpél-
dány gyanánt kapom, a rejtély megfjé-
téseért nyerhetek-e? 2. Mi a pontos cí-
me Frigyes főhercegnek és Montenuovo
hercegnek? (Sz. J., Pered.) — **Felelet:**
1. Igen. 2. Frigyes királyi herceg öfen-
sége címe: Budapest, I., Uri-utca 46.
Montenuovo herceg címe: Budapest, IV.,
Váci-u. 68. A „Magyar Falu” kiadóhiva-
tala: Budapest, VI., Rózsa-utca 111.
A „Vitézek és Gazdák Lapja” kiadóhiva-
tala címe: Budapest, VIII., Sándor-u. 7.
Tessék közvetlenül hozzájuk fordulni.

Kérdés: Van-e az országban fehér és
fekete abroncsgyártás? (P. J., Rábagyar-
mat.) — **Felelet:** Tudomásunk szerint a
Rimanurányi Vasművek Rt. (Salgótar-
ján) foglalkozik fehér és fekete abroncs-
gyártással.

Kérdés: Köteles vagyok-e kiskorú gyer-
meim után közmunkaadót fizetni, mi-
kor magam már 30 P-t két évem után
fizettem? (V. r. B., III. ker., Népköz.
Sarkad.) — **Felelet:** Ha személyes adó-
ként van kivette, úgy nem tartozik, ha
a ház után van kivette, úgy igen. Kis-
korú gyermekei, amennyiben vagyonu-
kat kezel, nem külön adóalanyok álta-
lában és helyettük is csak ön adózik.

Kérdés: Az a hír járja, hogy akik
1919-ben kötettek házasságot és nem ér-
tik meg egymást, szétmehetnek, melyik
törvény szabályozza ezt? (J. J., Mád.)
— **Felelet:** A Magyarországon kötött há-
zasságok mind érvényesek és azok fel-
bontása csakis peres úton, bíróság előtt
történhetik. Amire ön gondol, az az
Oroszországban a szovjet hatóságok ál-
tal kötött házasság lesz, melyet a magyar
Kuria nem ismer el érvényesnek.

Kérdés: Vetőgépet akarunk venni, tes-
sék megírni, hol kaphatnánk olcsón, kész-
pénzfizetés mellett? (Ifj. Sz. K., Szegvár.)
— **Felelet:** Tessék a Faluszövetséghez for-
dulni és megírni, hogy hányorosos vető-

T R É F Á K

gépre van szükségük. A Faluszövetségnek korábbi gépakciójából, jó állapotban lévő, üzemképes, használt vetőgépek vannak, amelyek méltányos áron kaphatók.

Kérdés: *Katonának szeretnék jelentkezni, hogy ott tanulhassak; hova forduljak? (L. J., Budapest.)* — **Felelet:** Forduljon az Üllői-úti Mária Terézia lakományában lévő népgondozó hivatalhoz és jelentkezzen katonai szolgálatra, ott a bővebb felvilágosítást megadják.

Kérdés: *A háboruban a 11. honv. gyalogezred kötelékében a kárpáti harcokban résztvettem és szemétségséget kaptam. 1915. májusban a katonai kórház szolgálatra alkalmatlannak minősített és elbocsátott. Azóta saját költségemre kezeltem betegségemet, de most olyan rossz az a viszonyok, hogy nem tehetem. Hova forduljak, hogy mint hadirokkant, ingyenes ápolást kaphassak? (4775. számú előfizető.)* — **Felelet:** Ha mint hadirokkant igazolvánnyal van ellátva, úgy ingyenes gyógykezelés jár. Forduljon a főszolgabíró urhoz, aki a szükséges intézkedéseket megteszi az Ön felvilágosítására és az országos betegápolási alap terhére gyógykezelését elrendeli, ha ingatlanja, vagy pedig havi 200 pengő jövedelme nincsen.

Kérdés: *1. Östermelőigazolványom meghosszabbításáért 1.20 P-öt kellett fizetnem, jogosan követelték-e tőlem? 2. Vagyonváltásigazolványom után nem kaptunk vadászati bért. Hova fordulhatunk ez ügyben? (K. J., Verseghy.)* — **Felelet:** 1. Az östermelőigazolványok meghosszabbításáért 1.20 pengőt kell fizetni. 2. A vagyonváltásigazolvány vadászati bére az államkincstárt illeti.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Id. C. L., Hajduszoboszló. Csupán adminisztrációs okok miatt történnék ilyenfajta késés; a címszalagok leírása, sokszorosítása, vágása, beosztása hosszabb időt vesz igénybe; semmi jelentősége a dolognak, hiszen minden előfizetőről külön kartonlapot vezetünk és erre vezetjük rá az új befizetést. — **V. K., Tiszasüly.** Rejtvényeiből közlünk. — **Ifj. Sz. S., Nagymányok.** Ön téved; a tényállás a következő: 1932 évi december hó elsejétől kezdődőleg adja ki a *Vasárnap*-ot a *Faluszövetség*. Az új vezetőség az adajgi 12 oldalt nyomban 16 oldalra emelte fel; ennél többet nem adhatunk a kormány ismeretes papirkorlátozó rendelete miatt. A 20 oldalra való visszatérés tehát — bármennyire fájjaljuk is — nem rajtunk múlik. Azt, hogy a lap husz oldalas lesz, nem ígértük, de nem is ígérhettük, mert egy érvényben lévő rendeletet nem szeghetünk meg. A címszalagra vonatkozólag kérjük olvassa el első üzenetünket. — **K. J., Kistelek.** Ha a második versszak utolsó kétsorát kijavítja, közölhető lesz. — **Cs. M., Csongrád.** A második közölhető. — **Sz. J., Tápíósztele.** Minden alkalommal örömmel olvassuk az Ön elismerő sorait. Az a megbecsülés és ragaszkodás, mely az Ön soraiból árad felénk, új erőfeszítésre sarkal bennünket. A jószágos Isten áldja meg Önt és hozzátartozóit. — **B. B., Makó.** Rejtvényét közöljük; ezek a számok a befizetési lapok számaikat jelentik; minden évben a befizetési lapokat előlről kezdjük számozni. — **I. I., Bácsa.** Rejtvényét közölni fogjuk. — **Sz. L., Cserhátszentiván.** Sorát ejtjük.

Pesti öröm.

A tanácsosok szomszédságában lakik egy család. A család szemétfénye egy nyolc éves kisfiu, Péterke, akit születésnapjára egy óriási játékdobbal leptek meg szülei. Ez még nem lett volna baj, de Péterke egész nap verte a dobát; a tanácsosok már kétségbe voltak esve, dagadt volt a fejük a lármától.

Egyszerre aztán csend lett, Péterke nem dobolt többé. Két nap mulva tanácsosné boldogan mondta a férjének:

— Te, fiam, ez a gyerek végleg abbahagyta a dobolást.

— Tudom.

— Hogyan?

— Neki ajándékoztam a zsebkéscsemet.

Igy is igaz.

Egy részeg ember elesik az utcán. Egy ur odamegy, lehajol hozzá és fedőleg mondja:

— Látja, nem kellett volna inni.

A részeg tágrameredt szemekkel ránéz és így szól:

— Menni nem kellett volna.

Távoli rokonság.

Kohntól megkérdezi valaki:

— Mondja, Kohn ur, rokona magának az a kis vörös Kohn, aki ugyanabban a házban lakik, amelyikben maga?

— Csak távolról, — feleli Kohn — ő a legidősebb a kilenc testvérem között és én vagyok a legfiatalabb.

Oh azok az asszonyok.

Vigasztalják Andris gazdát, aki özvegyorban maradt:

— Hát csak meghótt szegény felesége, pedig, ahogy hallom, sok pénzt költött a gyógyítására.

— Hát bizony, — feleli Andris gazda — sokat költött, de legalább nem esett kárba a sok költség.

Az ikrek.

Egy ur észreveszi, hogy egy nagyobbacska gyerek halad át az utasiten, miközben elbáméskodik, úgy, hogy a gondjaira bizott kisebbik gyereket majdnem elgázolja a villamos. Haragosan rászól:

— Látod, most majdnem elgázolta a villamos az öcsédet.

A gyerek vállat von:

— Nem baj, ikrek. Van odahaza még egy egészen ilyen . . .

Rendőrőrszobán.

— Hallja, ha már úgy berugott, hogy a nevét meg a lakcímét nem tudja, legalább mondjon valami adatot, amelyből meg tudjam állapítani a személyazonosságát.

— *Ha-ha-harmínchetes ga-ga-galért viselek.*

Korán kezdi.

Grün elmegy Móríckával az iskolába és azt mondja a tanítónak:

— Tanító ur, azért büntette meg a fiamat, mert a dolgozatait a szomszédjáról írta le. Figyelmeztetem, hogy a gyerek kancsal és ha úgy nézett ki, mintha a szomszédjának a füzetébe nézne, akkor egész biztos, hogy nem oda nézett.

A tanító mérgesen közbevág:

— Hiszen épen ez az, kérem. *Folyton a saját irkájába nézett ez a svindler.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

szülő régi hajó
(—a)

(Beküldte Stier József Baranyaszentlőrincről.)

2. Szórejtvény.

G r e d K K
A (á=a)

(Beküldte Sajgó Ferenc Kovács-szénájáról.)

3. Szórejtvény.

B v i g a d
(é=á)

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

4. Szórejtvény.

patkó dagály égítést

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

5. Szórejtvény.

folyó a hét egy napja

(Beküldte ifj. Szőke József Tarról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 22-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 16-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Madárdal.** 2. Szórejtvény: **Minden időben.** 3. Szórejtvény: **Ábránd és való.** 4. Pontrejtvény: **Magyar vagyok, magyarnak születtem.** 5. Szórejtvény: **Kerékpár.**

Megfejtették: Simon Viktor, Simon Imre, Percze Rókus, Szerény Lajos, ifj. Kun Mihály, Dunavecsei Hangya, Niklai István, Idei Irma, Günther Ferenc, Vargha Anna, Mészáros Gizella, László József, Véhn Mária, Vámos József.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Kun Mihály (Földes) és Szerény Lajos (Cserhátszentiván).

A 17-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (22)

— Mi történt? — kérdezte ismét a trónörökös.

— Nem tudom. Azt hiszem, valami orgyilkos.

— Orgyilkos?

— Igen. Nem tudom, álmodtam-e, de úgy nézett ki, mint valami török, vagy más ilyenféle.

A trónörökös hangos nevetésben tört ki.

— Akkor az a főhercegnő kalmukja volt, aki önt megijesztette. Biztosan Sidi el Ssalam volt. Fél-eszü és ott járhat-kelhet, ahol akar.

— Igen, de honnan jött és hová tűnt el? Hiszen itt sehol sincs ajtó.

— Biztosan valamelyik sarokba húzódott. Menjünk tovább. Alaposan ráijesztett. Jöjjön, igyunk valamit.

— Fenség! Elkerülhetetlenül szükséges, hogy ma éjjelre itt maradjak — mondta Cardon, amint a trónörökös lakosztályába ért.

A trónörökös nem válaszolt, hanem élesen a szemébe nézett a detektívnek.

— Csak tudnám legalább, hogy barátom ön, vagy ellenségem, Cardon ur — mondotta tétovázva.

— Én azért vagyok itt, hogy hazámnak tegyek szolgálatot, Fenség.

— Hazájának?

— Igen. Vagy nem a hazámat szolgálom vajjon, amikor Fenségedet védem?

— Talán. De mindegy. Ha meg is csal engem, legyen úgy, ahogy akarja, hiszen én védtelen vagyok. Ha mégis megérném azt, hogy rászed, meglesz legalább az az elégtételelem, hogy előre láttam ezt. Ma éjjel tehát itt akar maradni? Az én beleegyezésemet már elnyerte, de hogyan akarja ezt az udvarbeliek előtt érthetővé tenni.

— Alkalmazzon engem Fenséged mint rendkívüli őrt.

— Rendben van, így lesz! De miért?

— Amint mondtam, hogy Fenséged élete és biztonsága felett való örökösöm által hazámnak szolgálatot tegyek.

— Csak valamivel lenne ön beszédesebb, Cardon ur.

Amint a detektívet, mint a trón-

örökös személyes őrzőjét a királyi várban beiktatták és az örök igazolványát megkapta, már nem érdekelte őt tovább a trónörökös személye. Figyelmét most már inkább a főhercegnőre összpontosította. Elhatározta, hogy követi őt, ha ma este is valami kirándulásra szánná el magát. A detektív már tudott egyes dolgokat, másokat még csak sejtett, de még mindig csak a talányok előszobájában volt, messze a teljes megoldástól.

A koromsötét éjszakában a park egy mellékutján járt fel és alá. Sejteite, hogy a hátsó kis kaput és nem a főbejáratot használja az, aki észrevétel nélkül akar kijutni. Hallgatag vándorlása alatt végig-gondolhatta a történeteket.

Ismét Gilió doktor jutott eszébe. Mit jelenthet ez a legutóbbi ajándéka? Ezen a módon akarta a figyelmet elterelni még nagyobb titkokról? Vagy a főhercegnő bánta volna meg, amit tett és ezzel akarja jóvátenni azt a kárt, amit az államnak okozott? Vagy . . . nem, ez így kideríthetetlen! Követnie kell minden lépését, tettét, belekapaszkodni, mint egy pióca, míg önmagát fogja leleplezni. De nemcsak ennek az asszonynak összeesküvését kell felkutatnia, hanem azt a nagy és titkos hatalmat is, mely a háttérből mindent mozgat. Miféle hatalom lehet az? Hogyan jusson nyomára?

Jó egy óra hosszat járt fel és alá a kertben. Egyszerre megállt, mert emberi hangok ütötték meg a fülét. Mint valami tigris, minden izma ugráskész izgalomba feszült. De most ismét csak a szél zugását hallotta. Egész testével figyelt, hallgatódzott és nézett, keze a revolvert szorongatta.

Azonban nem hallott mást, csak a saját szivverését és nem látott mást, csak sötétséget. És mégis, mint valami hatodik érzékkel, érezte, hogy egy élő lény van a közelében, hogy valaki nem messze tőle lélegzik. Kellemetlen feszültség töltötte el, amit fenyegető veszély előtt szokott érezni az ember.

Igy ott ült egy darabig, nem tudta, meddig. Valami fog történni, de mi?

Ekkor a feketé éjbe finom, gu-

nyos kacaj hasított bele. Női kacagás. A detektívet annyira megzavarta ez a hang, hogy mozdulni sem tudott. Majd a közvetlen közelében csengő, kellemes hangon megszólalt egy nő:

— Milyen romantikus fiú lehet maga, hogy itt a sötétben órák-hosszat álldogál.

— Én éjjeli őr vagyok — válaszolta a detektív.

— Nem hiszem. Talán inkább az egyik komornába szerelmes?

Feleletképen a detektív elővette zseblámpáját és annak fényénél körülnézett. Előtte állt egy elbájolóan szép, fiatal leány az udvari komornák öltözetében. Olyan jóízűen nevetett, hogy hibátlan, pompás fogai kivillogtak.

— Milyen udvariatlan. Még csak jóestét sem kíván nekem.

— Megvakultam — felelte a detektív.

— Mitől? A hirtelen világságtól?

— Nem, a szépségétől!

— Olyan szépnek talál?

— Elragadó! Bübájos!

— Oh! Ez csak olyan udvariasági forma. A férfiak mindig ezt mondják. De ön csinos ember, ha nem is éppen lovagias.

— Ezer bocsánat! Adjon nekem alkalmat, hogy hibámat jóvátegyem.

— Hogy hívják?

— Pálnak.

— Na jól van, Pál ur. Hát hogyan akarja jóvátenni hibáját?

— Így — mondta a detektív és átkarolta a leány derekát. Azonnal érezte, hogy az csak a formáság kedvéért ellenkezik.

Sajnos, Cardon legnagyobb hibája az volt, hogy a szép nem látára nyomban lángott fogott. Míg ő azt képzelte, hogy ez a kaland az ő detektív munkáját is elősegíti, több személyes érzés vegyült a játékba, mint gondolta volna. — Ez még valamikor hasznomra lehet — gondolta — ha ezt a kis nőt ismerem közelebről, itt az udvarnál . . .

— Mit csinál ily későn a parkban? — kérdezte a detektív.

— Azt, amit ön — volt a válasz.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 2-án.)

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Búza tiszai 76 kg-os 13.80—14.05, 77-es 14.05—14.35, 78-as 14.25—14.05, 77-es 14.05—14.35, 78-as 14.25—14.85; felsőtiszai és jársági 76 kg-os 13.15—13.30, 77-es 13.30—13.45, 78-as 13.45—13.60, 79-es 13.60—13.75, 80-as 13.75—13.90; fejemgyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 12.80—12.95, 77-es 12.95—13.10, 78-as 13.10—13.25, 79-es 13.30—13.45, 80-as 13.40—13.55. — Pestvidéki rozs 6.55—6.65, egyéb 6.55—6.65; *takarmányárpa*, elsőrendű 8.90—9.15, másodrendű 8.60—8.80; felvidéki sörárpa 10.75—12.50, egyéb 9.75—11.00; zab, elsőrendű 8.10—8.30, másodrendű 8.00—8.10; *tiszántúli tenyéri* 6.80—6.90, egyéb 6.80—6.90; *korpa* 5.75—5.85; *8-as liszt* 8.60—8.80 pengő métermázsánként.

Határvidéki. Búza májusra 12.65—12.66, júniusra 12.85—12.88, októberre 12.00—12.02. *Ros* májusra 6.71—6.78, júniusra 6.90—7, októberre 8.15—8.18. *Tenyéri* májusra 6.97—7.00, júliusra 7.43—7.45, augusztusra 7.68—7.70 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Április vége normális időjárású években az idény végét jelenti, de ebben az évben a hűvös időjárás miatt a forgalom még aránylag élénknek volt mondható. Az főleg kaszálók és legelők, valamint kerti pázsit létesítésére való *fűmagvak* és *fűmagkeverékekre* vonatkozott, továbbá *szudánfűmagra*, *muharmagra* és *kölesfélékre*. *Répmagra* és *lucernamagra* is érkeznek még rendelések. *Vetőtenyéri* és *retőbors* is keresett. *Szöszbűkkönyt* és *ösborsót* külföldről keresnek, de a készletek már egészen jelentéktelenek. — *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúkról, 100 kilonként, budapesti paritásban:* repce 26—28; köles, vörös 6.5—7; lucerna 60—70; lőhere 65—72; muharmag 8—9; lenmag, elsőrendű 29—30, másodrendű 27—28; tökmag, elsőrendű 23—24, másodrendű 20—21; kék mák 133—135; borsó; Vikt. 10—11, expressz 17—21; bab; szokvány 9—9.25 pengő métermázsánként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 7.60, borsóhéj 6.50, borsókorpa 6.50, buzakorkoly 6.50, konkolydara 7.40, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 9.50, repcepogácsa 8.50, rozskorkoly 6, rozskorpa 6.10, rozsocsu 6, rozstakarmányliszt 8.90, szójababpogácsaliszt, nagyban 21, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 23, tökmagpogácsa 15.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.20, harmadrendű, csomagolásra 2.60—3.80, sariuszéna 3.50, muharuszéna 4—4.80, lucernaszéna 5—7, zabosbűkkönyzséna 3.50, alomszalma, elsőrendű 3.40, másodrendű 2.90—3 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30—35 fillér.

Cirokszakál takarószalma, átlagárban 16—18 pengő, bélészalma, átlagárban 10—12 pengő métermázsánként. — *Cirok-mag* 6 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 40—

44, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 40—44, másféléves üszök 34—38, másféléves tinók 34—38, fiatal, friss fejőstehén 55—65 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Szurómarhavásár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 68—75, kivételesen 80, másodrendű 60—67, harmadrendű 50—59 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 37—43, közép 30—34, bika, legjobb 38—44, közép 34—37, tehén, legjobb 63—42, közép 31, csontoznivaló 26 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyűsertés 78—84, közepminőségű 90—92, nehéz sertés 92—94, kivételesen 95 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 20—40, ígás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 200—300, ígás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 120—300, alárendelt minőségű lovak 20—120, vágólovak 27—170 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kiséfogas ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 45—50, prima, fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 45—50 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. Hazánkban az elmúlt héten az előző heti árakon létesültek az elővételi ügyletek. E héten jelent meg először az ujnyírású alföldi közepes minőségű fésűgyapju is, amelyért 95—97 fillért fizettek. A legutóbbi napok jelenségeiből megemlítendő, hogy az olcsóbb tételek felé fordult a figyelem.

Nyersbőr. Marhabőr, 50 kilogrammig, magyar 0.40—0.42, tarka 0.50—0.52, borjubőr, rövid lábbal 1—1.10 pengő kilonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—12, tejszín 160—240, tejfel 100—160, centrifugált vaj kilogrammja kicsinyben 240—300, szedett vaj 200—240, tehéntúró 40—80, juhtúró 160—240, juhsajt 160—200, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 240—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke, 1.40—2.50, fiatal, ujdonság 1.20—2.20, tyúk 2—4, kappan 3—4 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* hizott lud és ruca 1.40—2, csirke 1.60—2.80, tyúk 1.40—1.80, hizott pulyka 1—1.60, libamáj 3—7 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 4—6 fillér darabonként.

Zöldség. Sárgarépa 16—32, petrezselyem 16—26, zeller 12—26, kalarábé 8—16, ujdonság, darabja 20—50, vöröshagyma 4—10, fokhagyma 20—60, cékla 8—16, fejeskáposzta 28—90, kelkáposzta 26—80, vöröskáposzta 40—70, fejjesalata, darabja 6—30, torma 30—160, burgonya, őszi rózsá 6—14, Ella 6—10, kifli 16—24, champignon gomba 200—320, fekete retek 10—20, hónapos retek csomója 12—44, uborka, ujdonság 200—360, spárga 50—240, sóska 30—50, paraj 14—30 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: fűzerpaprika 50—120, édes nemes paprika 60—85, félédes paprika 42—45, rózsapaprika 30—35, másodrendű paprika 25—30, harmadrendű paprika 20—25 fillér kilogrammonként. — *Kalocsán:* édes nemes paprika 58—75, rózsapaprika 36—42 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Nagykőrösön egy kereskedő vásárolt borokat, fokonként 1.2 fillérért *Csengődön* elkelt 94 hl. 12.2 fokos bor 19.5 fillérért és egy kisebb tételű 11.2 fokos 15 fillérért. *Gyöngyösön* elkelt 200 hl. 12 fokos fehér 19 fillérért, 45 hl. 13 fokos vörös 20 fillérért és 80 hl. 11 fokos, sötét 20 fillérért. *Hahótól* kis mennyiségben 11 fokos borokat 1 fillérért vásárolnak.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben e héten a forgalom a mult heti keretek között mozgott és az árak változatlanul jegyeznek. A *detailforgalomban* finomított és denaturált szesz változatlan áronként került forgalomba. *Gyümölcspálinka:* Csak kis tételek kerültek forgalomba azonnali szállításra. *Törköly* 2.60 pengőig, *seprőpálinka* 2.70 pengőig volt ajánlva, de volt eladás ez árakon alul is. *Szilvórium,* idei nyári áru 3.70 pengőn, ónyári 4 pengőig, ó-kék 5 pengőn kelt el 10.000 literfokonként, plusz 3 százalék forgalmi adó *Borpárlat:* A külföldre szállítandó bor feljavítására szolgáló borpárlat ára 33.97 pengő, ismert feltételek mellett.

Fapiac. Olyan nagytömegű fenyőfa tódlu a magyar piacra, hogy annak elhelyezése már komoly gondot okoz. A tűzifaárak változatlanok: belföldi bükkhasáb 265—275, cserhasáb 220—225, ákáhasáb 210—215, gyertyánhasáb 235—245 pengő budapesti paritásban. *Keményfában* az izzéti forgalom a legsürgősebb szükséglet fedezésére szorítkozik.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára május hó 2-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többbe kerül száz darab:* Angol font 1915—1955: dollár 554—562; kanadai dollár 425—437; hollandi forint 229.90—231.10; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csekkorona 16.93—17.05; szerb dinár 7.20—7.70; francia frank 22.50—22.50; lengyel zloty 64.45—64.95; román leu 3.40—3.44; bolgár leva 4.00—4.26; olasz lira 20.90—30.20; osztrák schilling 80.10—80.80 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, május hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Szeged, Senyeháza.

Hétfő, május hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Győrasszonyfa, Kóny, Komárom, Magyarszentiván, Nagyvácszony, Rakaca, Répceszemere, Senyeháza, Szany, Tarcal. — *Állatvásár:* Lesencetomaj. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Söjtör.

Kedd, május hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Iván, Nagyvácszony, Sásd. — *Állatvásár:* Szikszó. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Balatonlelle, Karmacs, Nagypirit.

Szerda, május hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Kapos. — *Állatvásár:* Csorna. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Körmend, Kurd, Somogyszil.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 MÁJUS 7—13.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

8.45: Hírek. 9.10—9.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a kir. udvari templomból. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.15: Hírek. 12.30—2: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2: Gramofonlemez: operaáriák, műdalok. 3: Hníltseha Antal előadása: „Hogyan javíthatjuk meg olcsón legelőnket.” 3.30—4.50: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 4.50: Időjelzés, időjárásjelentés. **Majd:** Kuruc est; ének, tárogató, cigányzene. 6.10: „A magyar bor.” Örtffy Imre dr. országgyűlési képviselő előadása. 6.40: Megemlékezés Brahmsról. Irta és elmondja Papp Viktor. **Utána:** Brahms emlékhangverseny; komoly zeneművek. **Utána kb. 8.30:** Időjelzés, hírek, sporteredmények. 8.45: „Majális.” I. rész: Vidéki majális. II. rész: Pesti majális. Rendező Bánóczy Dezső dr. **Utána:** Guttenberg György szalonzenekara és Kőczé Antal cigányzenekara.

Hétfő

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; szórakoztató zene. 9.45: Hírek. 10: 1. „Magyarok Bécsben.” 2. Napoleon magyar kiáltványa. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez; magyar szerzők művel. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Házikvintett; komoly zeneművek. **Közben 12.30:** Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Bertha István szalonzenekara; szórakoztató zene. 6: Német nyelvoktatás. 6.30: Zeitingner Jenő zongorázik; komoly zeneművek. 7.15: „Bohlen Gábor, az ember.” Gulácsy Imre előadása. 7.45: Toll Árpád és János cigányzenekara. 8.45: Tasnády Ilona és Nádai Béla előadóstje. 9.45:

Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10: Melles vonósnégyes; komoly zeneművek. **Utána kb. 11.30:** Pátri jazz Szántó Gyula énekszámaival.

Kedd

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; szórakoztatózene. 9.45: Hírek. 10: 1. Megemlékezés Abonyi Lajosról. 2. Tíz perc a virágoskertben (felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez; szórakoztató zene. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez; magyar nóták, táncdalok. **Közben 12.30:** Hírek. 1: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: —4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Rác Zsiga cigányzenekara. 5.45: „Erkel Ferenc pusztai hangversenye”. Irta Németh István. 6.20: Petri Endre zongorázik; komoly zeneművek. 6.55: „A vén számár”. Krudy Gyula elbeszélése. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Álarcosbál”. Dalmü 5 felvonásban. Zenéjét szerezte Verdi. A II. felv. **után:** időjelzés, hírek. Az előadás után kb. 10.30: Időjárásjelentés. **Majd:** Fenntartott idő a nemzetközi Liszt Ferenc-zongoraverseny külföldi résztvevőinek esetleges szereplése számára.

Szerda

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; könnyű zene. 9.45: Hírek. 10: 1. Időszervi anyag. 2. Az első segélynyújtás néhány esete (felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez; szórakoztató zene. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12: Déli harangszó. 12.05: D. Dörtheimer Stella hegedül. Kovács Margit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **Közben 12.30:** Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez; komoly zene. 5.50: „Emberék, akik pipázásból élnek”. Gagyí Jenő előadása.

6.20: Bachmann-szalonzenekar Fekete Pál énekszámával. **7.15:** „Pécs régészeti és művészeti emlékei”. Szönyi Ottó dr. előadása. **7.45:** Remenyik Sándor költeményeiből ad elő. **8:** Az Országos Liszt Ferenc Társaság gróf Apponyi-emlékhangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. **Utána kb.: 9.40:** Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. **Majd:** Rácz Béla cigányzenekara. **11:** A Simlpon-kávéház művésztrója: Hetényi-Heidberg Albert, Buday Dénes és Sebő Miklós.

C s ü t ö r t ö k 11

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; tánczene. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Kaposvár. 2. Fáy András tanítómeséből. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez; tánczene. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **11.15—11.55:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Szórakoztató zene. Közben **12.30:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.15—2.30:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30—4.40:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Batta Pál előadása: „Állattenyésztésünk időszerű kérdései.” **5.30:** Gramofonlemez; komoly zene. **6:** Angol nyelvtanítás. **6.30:** Dóczy József-émlék. Közreműködik Bodán Margit, Cselényi József és Bura Károly cigányzenekara. Emlékbeszédet mond Huszka Jenő. **7.25:** „A jövő embere.” Párbeszéd Lenhossek Mihály és Lambrecht Kálmán között. **8:** Revere Gyula hárfázik. **8.30:** Színműelőadás a Studióból. „Hajnalban, délben, este.” Szerelmi játékok 3 felvonásban. Irta Dario Nicodemi. **Utána kb. 10.30:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Fenntartott idő a nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny külföldi résztvevőinek esetleges szereplése számára.

P é n t e k 12

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; könnyű zene. **9.45:** Hírek. **10:** 1. „Rodostói levelesláda.” 2. Reviczky versek. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez; könnyű zene. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **11.15—11.55:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; könnyű zene. Közben **12.30:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.15—**

2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30—4.40:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Ladányi Ilona énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **5.30:** „Aki mindent jobban tudnak.” Aszlányi Károly előadása. **6:** Károlyi Árpád cigányzenekara. **7:** Munkásfélóra. **7.30:** „Zenei képek a mai Mexikóból.” Gramofonlemezekkel illusztrált előadás. **8.20:** Külügyi negyedóra. **8.35:** Szórakoztató zene. **Utána kb. 10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Fenntartott idő a nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny külföldi résztvevőinek esetleges szereplése számára.

S z o m b a t 13

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; könnyű zene. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Vörösmarty; Cserhalom. 2. Hasznos háztartási tanácsok. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez; könnyű zene. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **11.15—11.55:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Lakatos Flóris cigányzenekara. Közben **12.30:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.15—2.30:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30—4.40:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „A pörös árnyék.” Csermely Gyula elbeszélése. **5.30:** Vig német dalok. Előadja Radosné Bock Hilda schrammelzenekisérlettel. **6.15:** Mit üzen a rádió. **6.45:** Budapesti Munkás Dalárda. **7.20:** Hubay Jenő dr. hegedül, zongorán kíséri Herz Ottó dr. **7.50:** „Gárdonyi Géza.” Móra László előadása. **8.15:** Színműelőadás a Studióból. „A bor.” Falusi történet 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza. **Utána kb. 10.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Budapesti Hangverseny Zenekar; könnyű zene.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, május hó 7-én, délután 3—3.30: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, május hó 11, délután 5: Gramofonlemez.

SZOMBAT, május hó 13, délután 6.15: Gramofonlemez. *Utána:* A hét eseményei.